

ARCHEOLOGIE • BOUWHISTORIE

ARCHEOLOGIENOTA – VERSLAG VAN RESULTATEN

GRIMBERGEN - KERKEBLOKSTRAAT

A. DEVROE
JANUARI 2017

COLOFON

Project

Archeologienota – Grimbergen, Kerkeblokstraat

Opdrachtgever

't Wit Paard bvba
Kerkeblokstraat 7
1850 Grimbergen

Opdrachtnemer

Annika Devroe
Lemmensstraat 34
2800 Mechelen
0472/59.31.41
annika.devroe@gmail.com
BE0810.453.806

© 2017 Annika Devroe

Annika Devroe aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijk toestemming van de opdrachtgever. Dit met uitzondering van de door DBA aangeleverde plannen. Deze blijven eigendom van deze laatste.

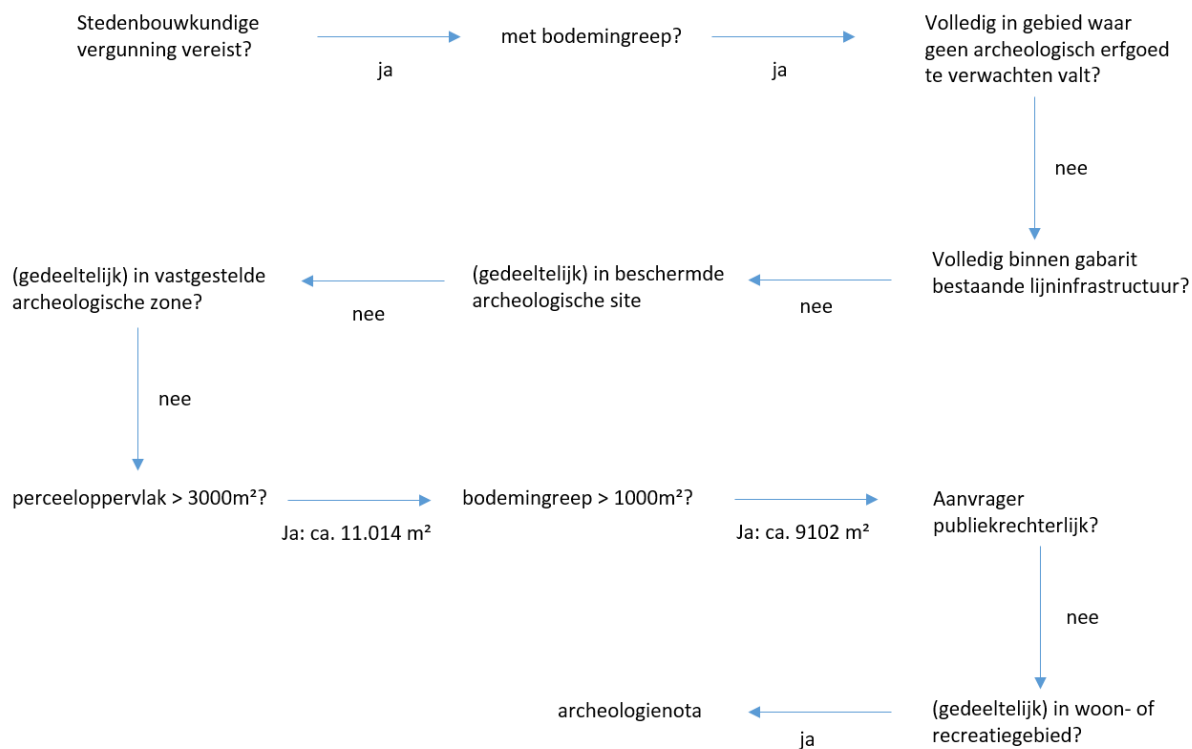
INHOUD

Inhoud	0
1. Inleiding	2
2. Bureauonderzoek	3
2.1. Beschrijvend gedeelte	3
2.1.1. Administratieve gegevens	3
2.1.2. Archeologische voorkennis.....	4
2.1.3. Onderzoeksopdracht	4
2.1.4. Werkwijze en strategie.....	11
2.2. Asessementrapport	12
2.2.1. Landschappelijke ligging.....	12
2.2.2. Historische beschrijving.....	18
2.2.3. Archeologisch kader	23
2.2.4. Datering en interpretatie van het onderzochte gebied	24
2.2.5. Synthese	25
2.3. Samenvatting gespecialiseerd publiek	26
2.4. Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek.....	27
2.5. Bibliografie.....	28
2.5.1. Literatuur.....	28
2.5.2. Websites	28
3. Proefsleuven.....	30
3.1. Beschrijvend gedeelte	30
3.1.1. Administratieve gegevens	30
3.1.2. Archeologische voorkennis.....	31
3.1.3. Onderzoeksopdracht	32
3.1.4. Werkwijze en strategie.....	33
3.2. Assessmentrapport	37
3.2.1. Methoden, technieken en criteria bij assessment	37
3.2.2. Assessment van de vondsten	37
3.2.3. Assessment van stalen	42
3.2.4. Assessment van conservatie	42
3.2.5. Assessment van sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	43
3.2.6. Assessment van het onderzochte gebied.....	56

3.3.	Potentieel op kennisvermeerdering en noodzaak verder onderzoek.....	58
3.4.	Samenvatting gespecialiseerd publiek	59
3.5.	Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek.....	59
3.6.	Bibliografie.....	59
4.	Bijlagen	60
4.1.	Figurenlijst	60
4.2.	Plannenlijst	62
4.3.	Tekeningenlijst	66
4.4.	Fotolijst.....	67
4.5.	Sporenlijst.....	70
4.6.	Vondstenlijst.....	72
4.7.	Dagrapport	78

1. INLEIDING

De archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning waarbij de voorwaarden voldoen aan art. 5.4.1. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013.

Figuur 1: Beslissingsboom voor dit project. (A. Devroe 2016)

2. BUREAUONDERZOEK

2.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 2016H169

Wettelijk depot: nvt

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

Locatie: Grimbergen, Kerkeblokstraat 5-7

Bounding box: punt 1 (NW) – X 150382,684 Y 180326,260

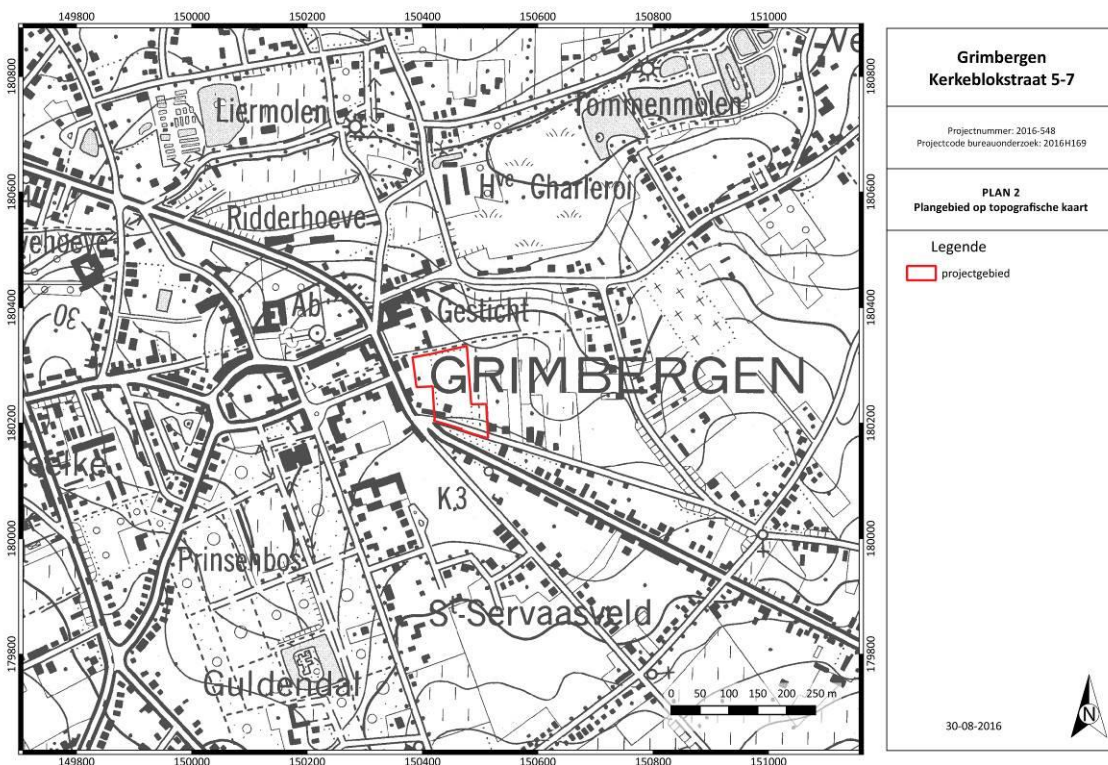
Punt 2 (ZO) – X 150514,204 Y 180172,656

Kadaster: Grimbergen, afd. 2, sectie E, percelen 391e, 388h² en 395a

Oppervlakte: 11.014 m²

Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016)

04 augustus 2016 t.e.m. 04 september 2016

Termen: Bureauonderzoek, assessment

Er zijn geen duidelijke verstoringen gekend.

2.1.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Er is geen archeologische voorkennis voor dit projectgebied.

2.1.3. ONDERZOEKSOPDRACHT

Het bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van bestaande informatie (landschappelijk, historisch, archeologisch) na te gaan in hoeverre er eventuele archeologische resten kunnen aanwezig zijn op het terrein. Bijkomend wordt getracht na te gaan wat de karakteristieken zijn, de bewaringstoestand, de waarde en de impact van de geplande ingrepen. Volgende onderzoeksvragen zullen in dit bureauonderzoek behandeld worden:

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
- Wat is de impact van de geplande werken?

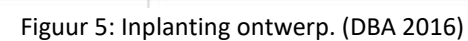
Er zijn geen randvoorwaarden.

Op het projectgebied zullen serviceflats met gemeenschappelijke ruimtes en een ondergrondse parking opgericht worden. Op basis van de toekomstige ingreep in de bodem kan het projectgebied in verschillende zones opgedeeld worden.

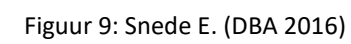
- Zone 1: Het huidige hotel, de woning en bestaande verharding aan de zijde van de Kerkeblokstraat blijven behouden.
- Zone 2 (1354 m²): Perceel 395a zal tijdens de werken als tijdelijke parking dienen. Aangezien dit reeds voorzien was, werd op dit perceel al enkele jaren terug een grindlaag aangebracht. Na de werken zal de grindlaag verwijderd worden en zal dit perceel terug als grasveld aangelegd worden. Hierbij zal ca. 10 cm afgegraven worden.
- Zone 3: Deze zone omvat de grootste bodemingreep. Het gaat enerzijds om de aanleg van de ondergrondse parking (3068 m²) die 3,15 m diep zal uitgegraven worden. Er komt een 30 cm dikke draagvloer in beton. De parking zal in drie fases uitgevoerd worden van 992m², 1476m² en 618m². De parking zal door middel van een talud aangelegd worden. Anderzijds wordt er ook een vijver aangelegd van ca. 239 m². Op haar diepste punt zal ze 3 m diep zijn.
- Zone 4: De nieuwe groenzone en verhardingen (fiets- en voetpad) zullen voor een uitgraving van ca. 40 cm zorgen. In de groenzone zullen lokaal enkele boomputten dieper uitgegraven worden. Het gaat om putten van ca. 1-1,5 m diameter en een diepte van 1 m.
- Zone 5: De nutsleidingen zullen voor een plaatselijke verstoring van 80 cm diepte zorgen.

Figuur 4: Inplantingsplan met aanduiding zones. (A. Devroe 2016)

2.1.4. WERKWIJZE EN STRATEGIE

Voor het landschappelijk kader werden de nodige gegevens opgezocht via de website van DOV Vlaanderen¹ en Geopunt Vlaanderen².

Aangezien het projectgebied doorheen de tijd een lage densiteit kent aan bebouwing zal voor de historische beschrijving voornamelijk gebruik gemaakt worden van cartografische bronnen. Het gaat hierbij om de Ferrariskaart, Atlas der Buurtwegen, Poppkaart en kaart van Vandermaelen. Er werd gebruik gemaakt van de georeferentieerde kaarten van Geopunt Vlaanderen³, maar waar nodig werden deze op een kleinere schaal opnieuw georeferentieerd. De website van Cartesius werd eveneens geraadpleegd op bijkomend cartografisch en iconografisch materiaal maar dit leverde geen relevante informatie op⁴. Ook de luchtfoto's werden bekeken maar enkel toegevoegd indien relevant.

Voor het archeologisch kader werd de Centrale Archeologische Inventaris geraadpleegd⁵. De meest relevante archeologische vondstlocaties in de buurt worden besproken. Relevante literatuur waarnaar verwezen wordt in de CAI werd eveneens geraadpleegd.

In de synthese zullen de verschillende gegevens uit het onderzoek aan elkaar gelinkt worden om zo de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Op basis van al deze gegevens zal bepaald worden of bijkomend onderzoek nodig is of niet.

¹ <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/bodemloketten.html>.

² <http://www.geopunt.be/>

³ <http://www.geopunt.be/>

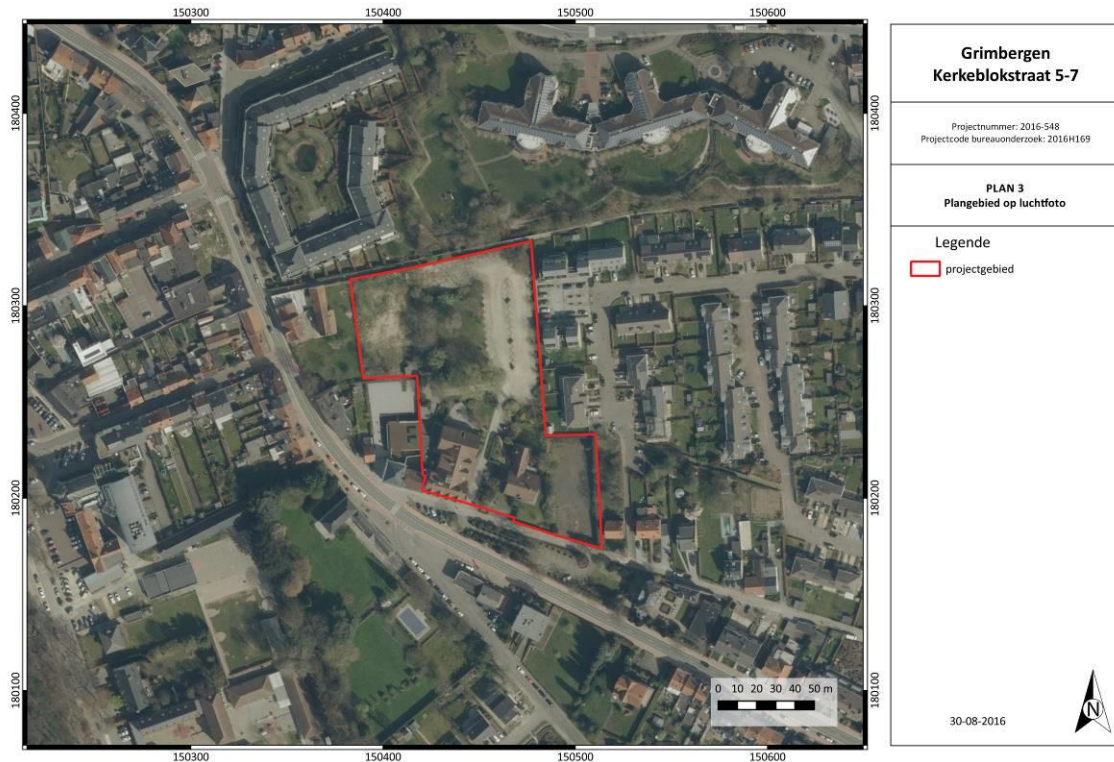
⁴ <http://cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁵ <http://cai.onroerenderfgoed.be/>

2.2. ASSESMENTRAPPORT

2.2.1. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING

Het projectgebied is gelegen in het centrum van Grimbergen, aan de oostzijde. Ten zuiden ligt de Kerkeblokstraat en ten noorden de Kleine Kerkvoetweg.

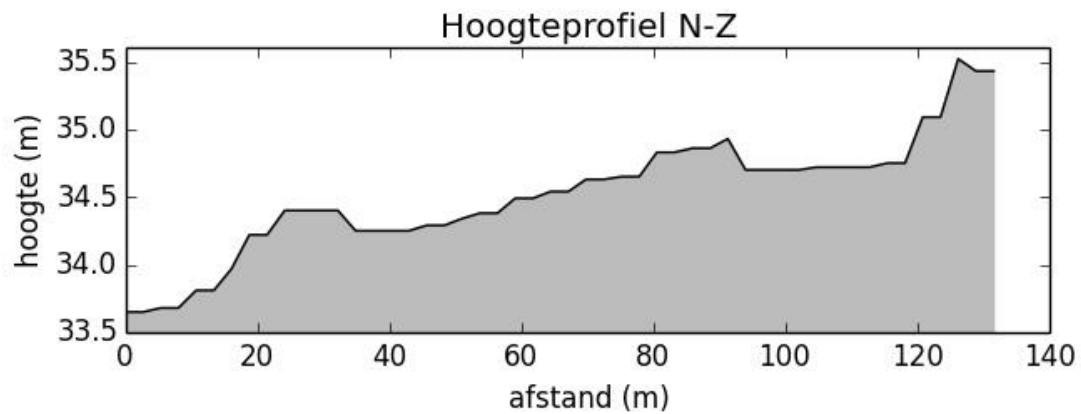

Figuur 10: Luchtfoto uit 2013-2015 met aanduiding van het projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

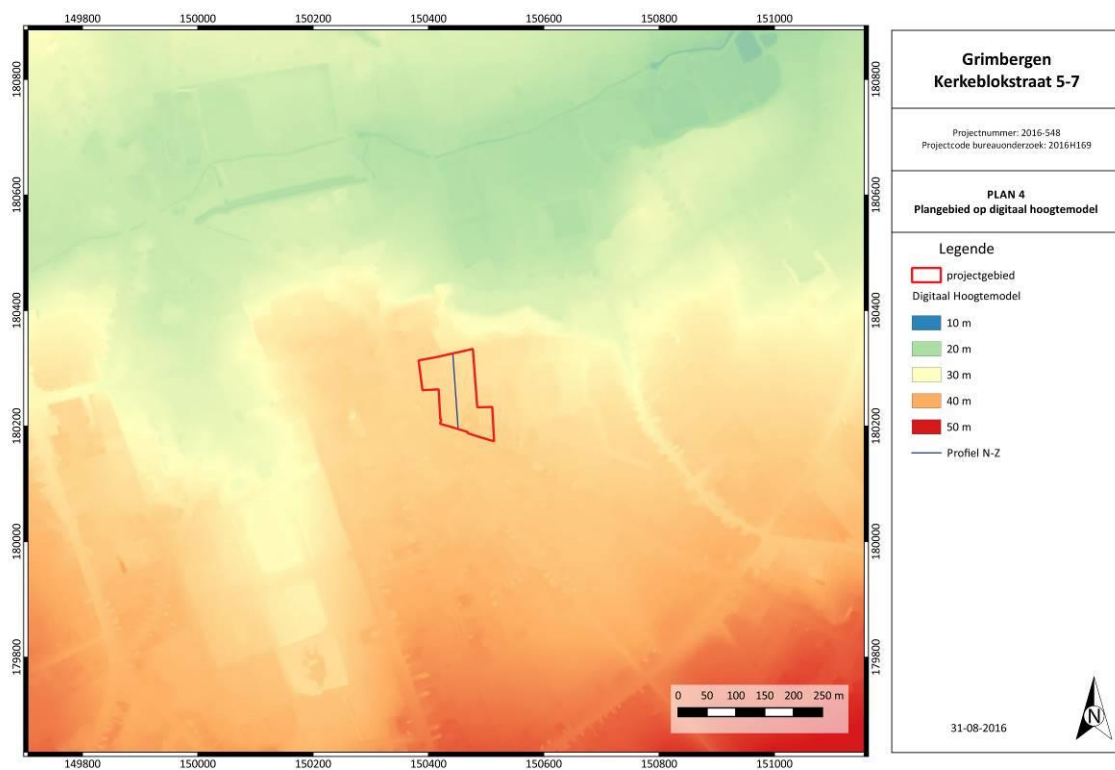
Ten noorden bevindt zich de Maalbeekvallei. De Maalbeek loopt van de cuestarug naar de Vlaamse Vallei. De hoofdstructuur van de beken in het gebied is van west-zuidwest naar oost-noordoost. De vallei van de Maalbeek behoort tot het Scheldebekken. Deze beek ontspringt in twee bronnen, in Hamme (Merchtem) en in Relegem (Asse), op een hoogte van ongeveer 60 m. Beide takken vinden elkaar stroomopwaarts van Grimbergen. De Maalbeek vormt de as van de gemeente. Voor de aanleg van de Willebroekse Vaart in 1561 mondde de Maalbeek uit in de Zenne. De samenvloeiing met de Zenne lag op 10 m hoogte. De huidige samenvloeiing met de Willebroekse Vaart ligt iets hoger⁶.

Het terrein helt af naar het noorden toe, waar de Maalbeek stroomt. Dit kan zowel afgeleid worden van het noord-zuid georiënteerde terreinprofiel als het Digitaal Hoogtemodel. Het maaiveld bevindt zich op ca. 33,6 m TAW op het laagste punt (noorden) en op 35,4 m TAW op het hoogste punt (zuiden).

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Maalbeekvallei en gevarieerde cultuurlandschap ten oosten van Grimbergen.

Figuur 11: Terreinprofiel. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Figuur 12: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied en profiel. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Het projectgebied ligt in de zandleemstreek. Op de bodemkaart omvat het projectgebied verschillende bodemtypes. De noordwestelijke hoek staat aangeduid als bebouwde zone (OB).

Serie	O	Kunstmatige gronden
Type	B	Bebouwde zones

De noordoostelijke hoek bestaat uit bodemtype Aba1, een droge leembodem met textuur B horizont. De serie Aba ontwikkelde zich in het Pleistocene loessdek en vertoont onder de A horizont een aan klei

en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. De bouwvoor is een donkerbruine, homogene, humushoudende leem.

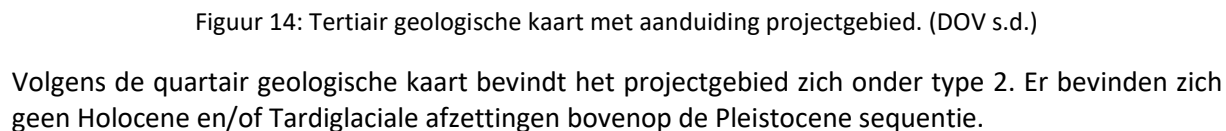
Textuurklasse	A	Leem
Drainageklasse	b	Droog, niet gleyig
Profielontwikkelingsgroep	a	Met textuur B horizont of met weinig duidelijke kleur B horizont
Fase	1	Fase met dunne A horizont

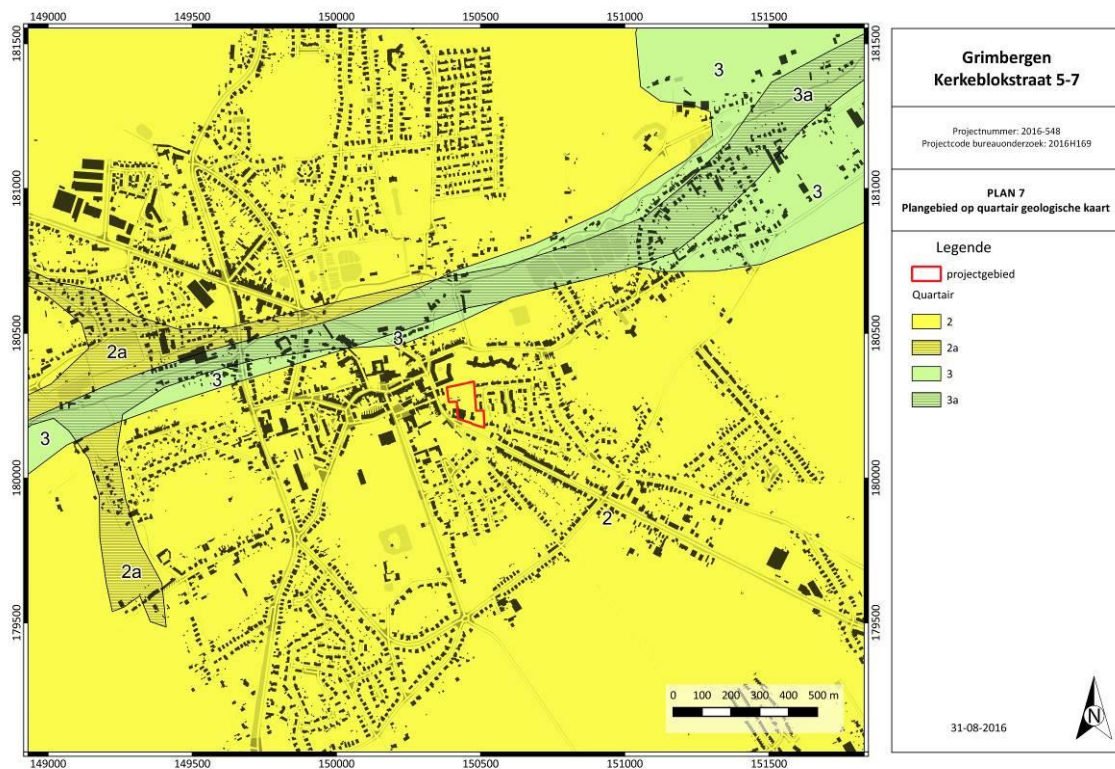
De grootste zone bevat bodemtype Abp(c), een droge leembodem zonder profiel. De Abp bodems komen voor in colluviale droge leemdepressies. Deze gronden bestaan uit leemmateriaal, geërodeerd van de hoger liggende plateaugronden.

Textuurklasse	A	Leem
Drainageklasse	b	Droog, niet gleyig
Profielontwikkelingsgroep	p	Zonder profielontwikkeling
Variante van de profielontwikkeling	(c)	Bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte

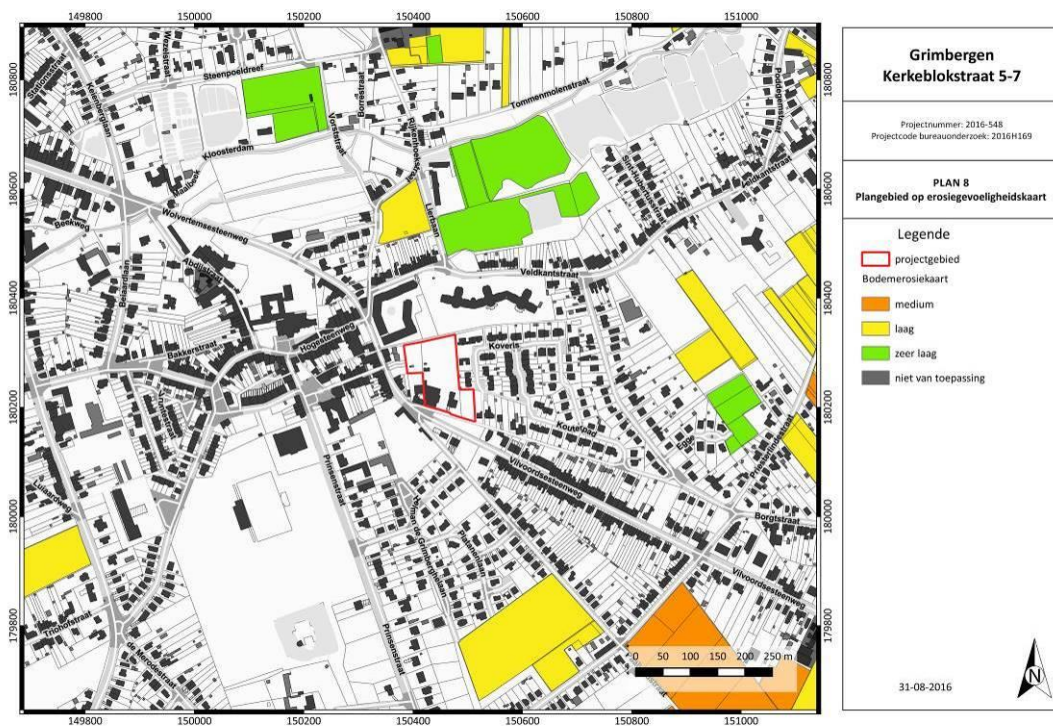
Figuur 13: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied. (DOV s.d.)

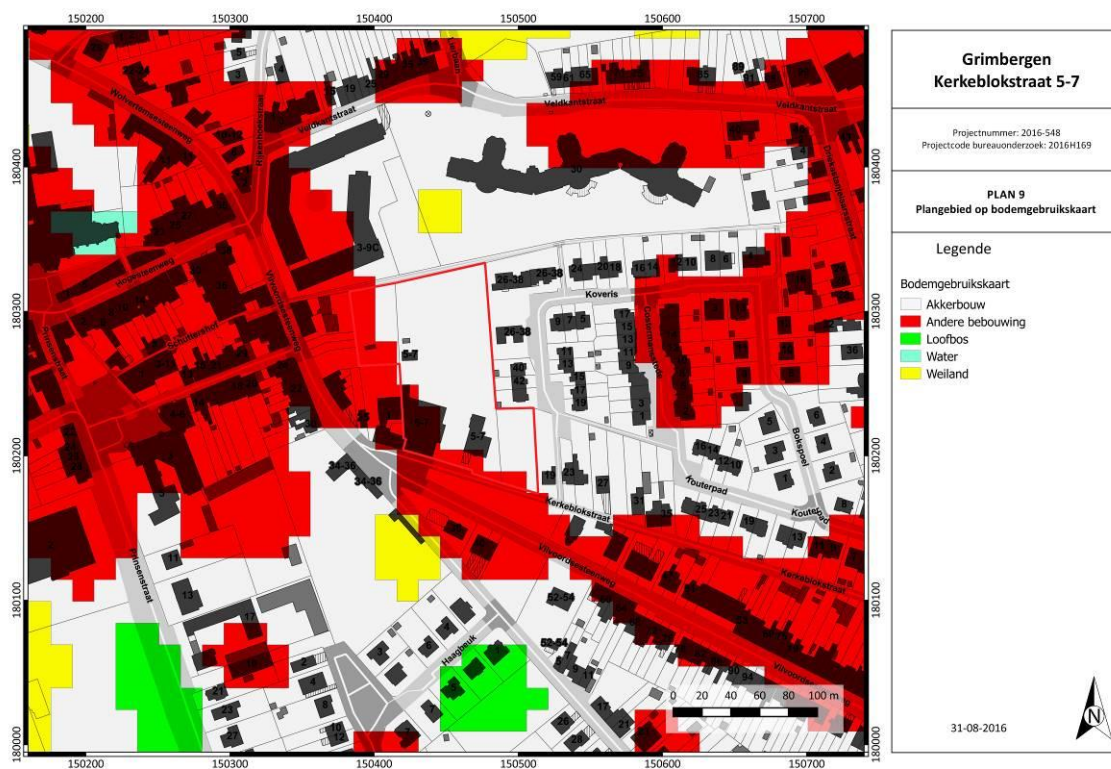
Figuur 16: Quartair geologische kaart met aanduiding projectgebied. (DOV s.d.)

Voor de erosiegevoeligheidskaart zijn geen gegevens bekend voor dit projectgebied.

Figuur 17: Erosiegevoeligheidskaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Volgens de bodemgebruiksk kaart bevindt zich op het projectgebied 'andere bebouwing'.

Figuur 18: Bodemgebruiksk kaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

2.2.2. HISTORISCHE BESCHRIJVING

Het huidige dorpscentrum van Grimbergen is gesitueerd op de zuidelijke oever van de Maalbeek op een hoogte van ca. 32 m. In de omgeving van het centrum, ten noorden van de Maalbeek, komt kalkhoudende zandsteen van het Lediaan aan de oppervlakte die minstens vanaf de 13de eeuw bouwstenen leverde voor talrijke historische gebouwen in en om Grimbergen.

De naam Grimbergen wordt voor de eerste keer vermeld op het einde van de 11de-begin 12de eeuw en stamt waarschijnlijk af van het Germaanse “Grandaberga”, bestaande uit grindzand (Granda) en heuvel (berga).

De oorsprong van Grimbergen is echter niet zeker. De Romeinse heirbanen en de nog oudere schapenwegen lopen niet door maar langs het centrum van Grimbergen. Romeinse sporen zijn dan ook zeldzaam en werden voornamelijk aangetroffen in het zuidwesten van de gemeente nabij Strombeek-Bever.

Er is wel een duidelijke Frankische invloed merkbaar die vooral tot uiting komt in het oude keurrecht en de grondindeling met veldcomplexen. Deze gegevens en de bijzondere rechtstoestand van meisseniers en kossaten wijzen op een late, vermoedelijk Frankische nederzetting die niet ouder is dan de 9de eeuw. Ook de talrijke belangrijke hoven van voorname “vicini” of vrije lieden die evolueerden tot een motte, borgt of kasteel wijzen hierop.

Reeds begin 12de eeuw wisten de Berthouts, vermoedelijk afstammelingen van de Frankische vrijheer, zich in en rond Grimbergen een aanzienlijk allodiaal patrimonium op te bouwen dat bekend stond als het Land van Grimbergen. Hierdoor hadden zij controle over alle handel van de Brabantse en Mechelse steden over het water. Het castrum van de heren van Grimbergen, zo’n 2 km ten zuidoosten van de latere dorpskern, was strategisch ingeplant aan de rand van hun kerngebied nabij de Zenneovergang en een belangrijke wegenknooppunt, meer bepaald in de huidige wijk Borgt. De versterking van de Berthouts, waar zij minstens van de 10de tot en met de 12de eeuw verbleven, had de vorm van een motte met er tegenover op een afzonderlijke heuvel een eigenkerkje opgedragen aan Sint-Salvator. Opgravingen hebben inmiddels aangetoond dat de bewoning op de motte minstens teruggaat tot de 8ste eeuw. Om hun steeds toenemende politieke macht te verstevigen stichtten de Berthouts in 1128 een norbertijnenabdij waaraan ze in een tweede fase zoveel mogelijk parochies ondergeschikt maakten. De abdij werd opgericht te noordwesten van Borgt op een hoogte naast de primitieve dorpskern. Grimbergen, dat voordien afhankelijk was van de moederparochie Meise, werd geleidelijk omgevormd tot het belangrijkste geestelijke centrum waarbij in een eerste stap de moederparochie Meise en haar afhankelijkheden, de parochie Strombeek en de moederparochie Wemmel en haar afhankelijkheden onderworpen werden. Een volgende stap was de stichting in 1140 van het norbertinessenklooster te Nieuwenrode en haar later afhankelijk altaar van Ruisbroek. Op haar eigen parochiaal gebied heeft de abdij nooit afhankelijke kapellen of appendicia geduld. Naast de abdijkerk en de reeds bestaande Sint-Salvatorskerk te Borgt bevond zich geen enkele andere kerk op het gebied tot de 19de eeuw. De sterke machtontplooiing van de Berthouts op zowel politiek als geestelijk vlak ten koste van hun leenheer, de hertog van Brabant, resulteerde in de Grimbergse oorlog die in 1142 begon met de slag van Ransbeek, waarbij de abdij werd afgebrand, en in 1159 werd beslecht met de verwoesting van de burcht van de Berthouts. In tegenstelling tot de abdij die spoedig uit haar as verrees, was de zelfstandigheid van de Berthouts genadeloos ten einde. De Berthouts trokken ten vroegste op het einde van de 13de eeuw vlakbij en ten zuiden van de abdij een nieuwe residentie op.

In tegenstelling met het toen gebruikelijke erfrecht werd het patrimonium van de Berthouts, vermoedelijk in 1197, verdeeld onder de broers Gerard III en Arnout II waarbij Grimbergen een gemeenschappelijk deel bleef.

In de 15de eeuw waren de heren van Grimbergen eigenaars van 482 leenroerigheden. Hun trouw aan opeenvolgend het huis van Bourgondië en de Spaanse Habsburgers leidde tot een belegering van de waterburcht in 1488 door Maximiliaan van Oostenrijk en in 1489 door hertog Albert Van Saksen waarbij het kasteel tot op de funderingen werd afgebroken en later herbouwd.

De tweede helft van de 16de eeuw werd overheerst door godsdiensttroebelen uitgevochten in de Tachtigjarige oorlog (1568-1648). De abdij werd in 1566 geplunderd en gedeeltelijk verwoest door beeldenstormers waarna de monniken naar Brussel vluchtten en niet zouden terugkeren vóór 1600. In 1577 staken de Spaanse garnizoenen onder bevel van Filips II, de brug over het kanaal en in 1584 de abdij en kerk in brand. Reeds in 1568 had Filips II het deel van Grimbergen dat toebehoorde aan Willem van Oranje geconfisqueerd.

In 1625 werd Grimbergen tot graafschap verheven en in 1686 tot prinsdom. Het kasteel zal sindsdien bekend staan onder de naam “Prinsenkasteel”.

Het landbouwdorp vertoont zowel op het vlak van grondbezit als wat de structuur van de landbouwbedrijven betreft een afwijkende evolutie ten opzichte van de rest van Brabant. Op het einde van de 17de eeuw was het dorp omringd door zogenaamde velden. Op enkele uitzonderingen na waren alle velden in gebruik door akkerbouw. De weidegronden lagen voornamelijk in de Maalbeek- en Zennevallei en het bosgebied hoofdzakelijk aan de overzijde van het kanaal. De grote velden vertonen van oudsher een open landschap, wat inhoudt dat de afzonderlijke percelen niet ingesloten werden door hagen of bomerijen, maar enkel de randen van grotere gehelen. Het grootste deel van het akkerland was in handen van de geestelijkheid en de adel. Om versnippering tegen te gaan verpachtten zij hun gronden in grote blokken wat echter tot gevolg had dat er geen dynamische landbouw mogelijk was.

Met de komst van de Fransen in 1794 werd er komaf gemaakt met de feodale maatschappij en de macht van de plaatselijke heren. Administratief ging Grimbergen deel uit maken van het Dijledepartement en werd hoofdplaats van één van de 38 kantons dat een vijftal jaren later werd omgevormd tot het kanton Wolvertem. In 1796 werden alle kloostergemeenschappen afgeschaft en een jaar later alle gebedshuizen gesloten. In 1798 werd de abdij openbaar verkocht en grotendeels gesloopt. Enkel de kerk en de pastorie werden uit de verkoop gehouden.

Tot ver in de tweede helft van de 19de eeuw bleef het landschapsbeeld nagenoeg onveranderd op enkele bosontginningen na. Hierin kwam pas verandering met de opgang van de industrie in de kanaalzone⁷.

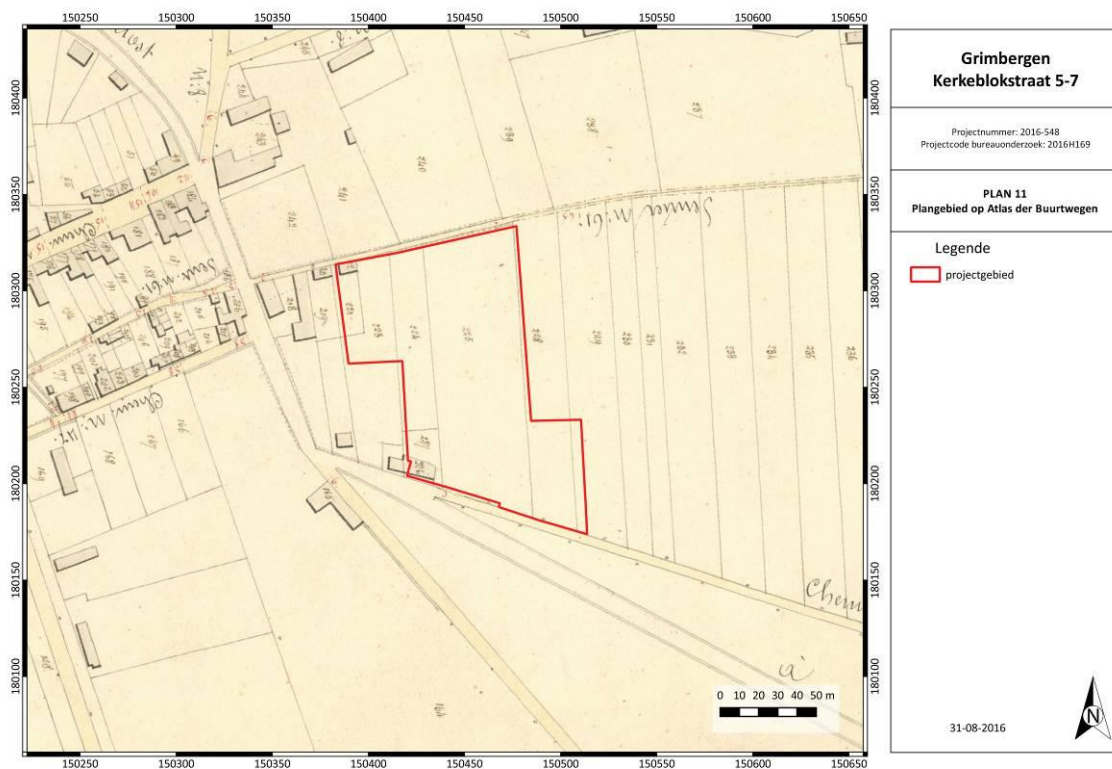
De Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (1777), ook wel Ferrariskaart genoemd, toont landbouwgronden ter hoogte van het projectgebied. In het noorden was reeds een voetweg aanwezig. In het zuiden loopt er een dubbele bomerij over het terrein. Het terrein is net ten oosten van de oude kern gelegen.

⁷ Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Grimbergen.

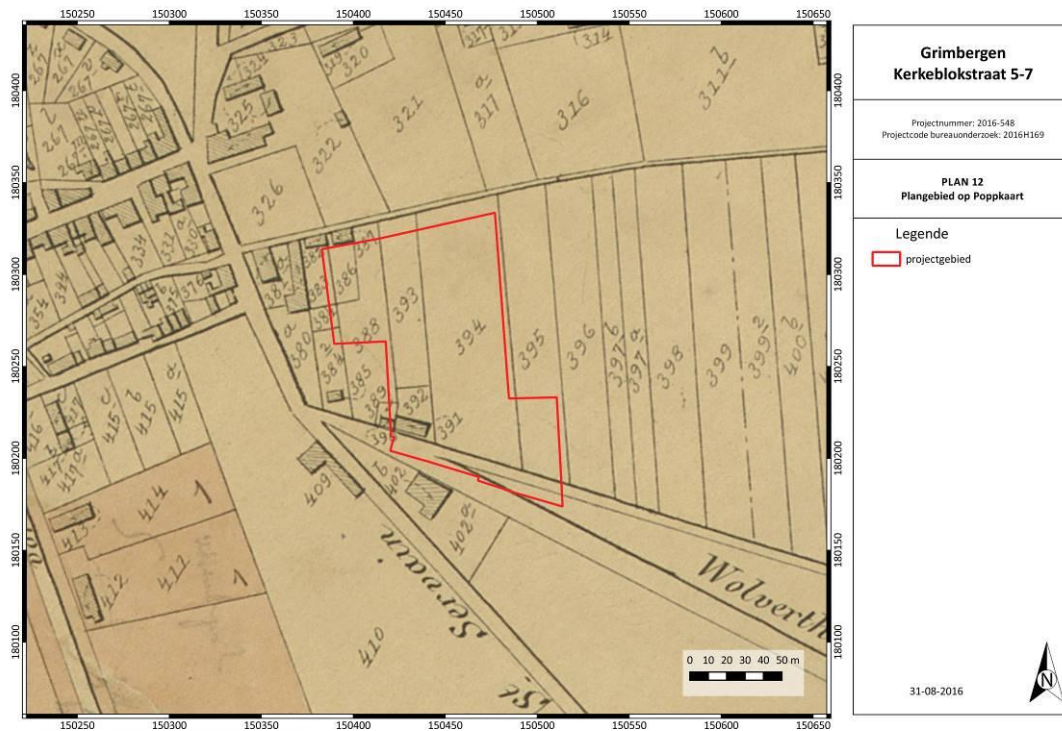
Figuur 19: Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Op de Atlas der Buurtwegen uit 1841 zijn de huidige Voetweg en Kerkeblokstraat duidelijk te onderscheiden. Het projectgebied bestaat uit noord-zuid georiënteerde percelen met in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek bebouwing.

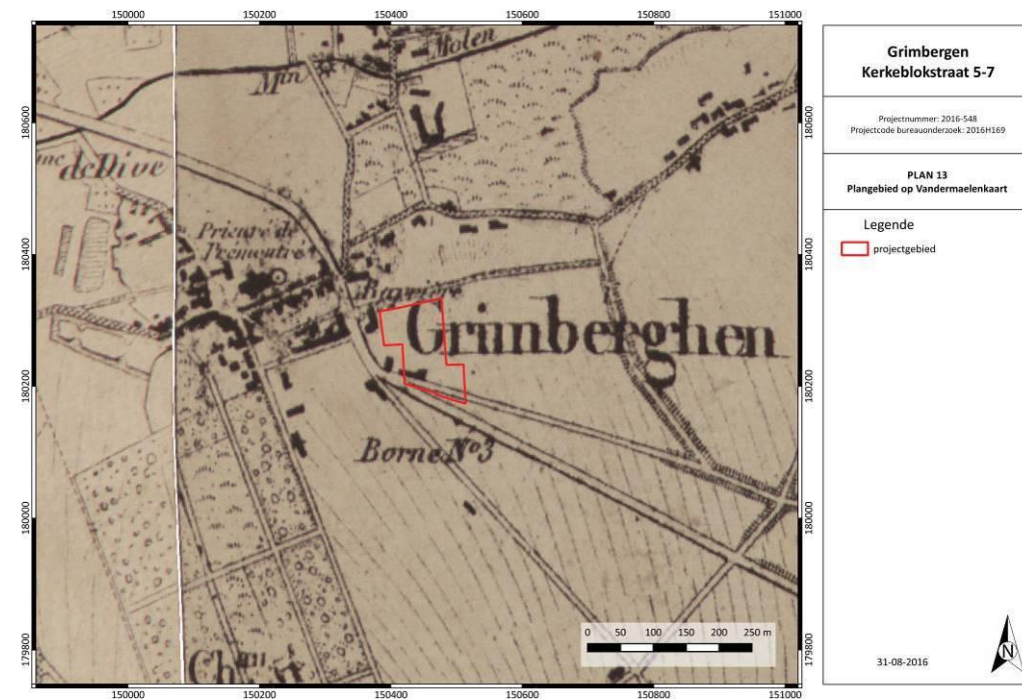
Figuur 20: Atlas der Buurtwegen met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

De Poppkaart (1842-1879) geeft eenzelfde beeld weer als de Atlas der Buurtwegen. De georeferentie komt iets minder goed uit, maar het is duidelijk dat het eenzelfde beeld weergeeft.

Figuur 21: Poppkaart met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

De kaart van Vandermaelen (1846-1854) geeft een meer eenvoudige weergave, maar sluit aan bij voorgaande kaarten.

Figuur 22: Kaart van Vandermaelen met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Vanaf eind 20ste eeuw ontwikkelt het gebied zich meer. In het westelijk deel lijken enkele kleinere gebouwen (bergingen) aanwezig te zijn, terwijl in het oosten een parking wordt aangelegd.

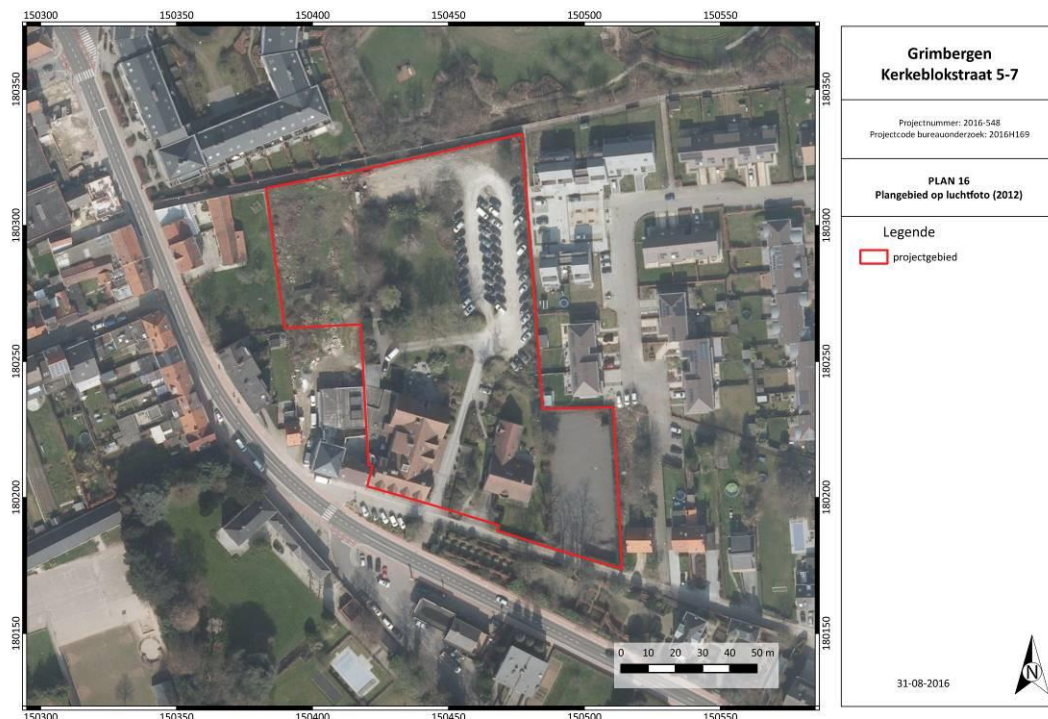

Figuur 23: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

Figuur 24: Luchtfoto uit 2000-2003 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

In 2012 werden de gebouwen in de westelijke zone afgebroken en raakte deze zone meer begroeid.

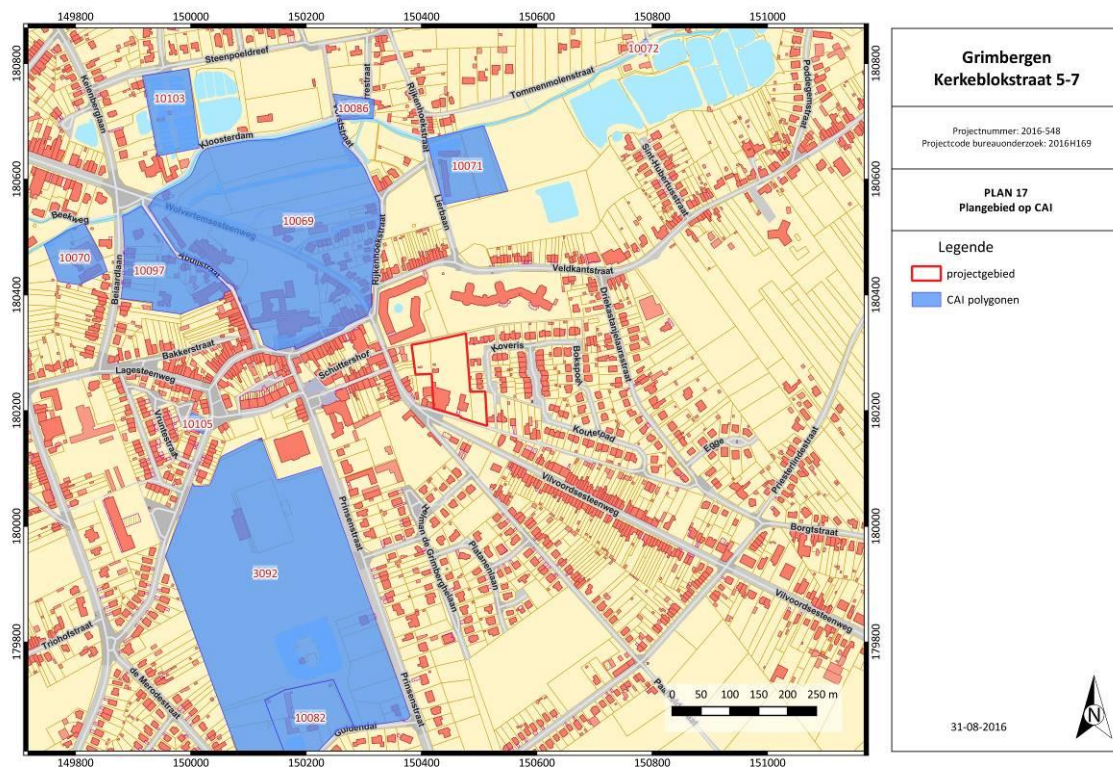
Figuur 25: Luchtfoto uit 2012 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)

2.2.3. ARCHEOLOGISCH KADER

In de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) staan verschillende vondstlocaties in de buurt van het projectgebied aangeduid.

- Locatie 10070: Volgens cartografische bronnen zou zich hier een site met walgracht bevonden hebben.
- Locatie 10097: Hier zou een site met walgracht gelegen zijn. De hoeve zou op de grondvesten van het hof te Padenborgh gebouwd zijn achter de Lissebeek.
- Locatie 10069: Hier bevond zich de Norbertijner abdij. In 1984 gebeurde er een opgraving door Marc Meganck.
- Locatie 10103: Het verdwenen kasteel tussen Wotbekedries, Kuipstraat en de Dam van de Maalbeek zou zich hier bevinden.
- Locatie 10086: De Liermolen is oorspronkelijk een onderdeel van de plaatselijke heren van Liere. In 1341 werd ze gekocht door de abdij van Grimbergen.
- Locatie 10071: Op basis van cartografische gegevens bevond zich hier een laatmiddeleeuwse site met walgracht.
- Locatie 10072: De Tommenmolen is ter hoogte van de Maalbeek gelegen.

- Locatie 3092: Tegenwoordig blijft enkel de ruïne van het waterkasteel over waarbij alleen de woontoren bewaard bleef. Vermoedelijk werd in de 13de eeuw een eerste burcht opgericht die met de belegering van 1589 tot op de funderingen werd afgebroken. Het huidige kasteel werd kort erna opgericht. In 1987 werd er een opgraving uitgevoerd.
- Locatie 10082: Ten zuiden van het Prinsenkasteel bevinden zich de voormalige paardenstallen van het kasteel en een 17de-eeuwse hoeve.
- Locatie 10105: Hier zou zich het 17de-eeuwse Kasteel Speelhoek bevonden hebben.

Figuur 26: Kadasterplan met vondstlocaties CAI en plangebied. (CAI 2016)

2.2.4. DATERING EN INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aanvankelijk uit landbouwgrond bestond en midden 19de eeuw bebouwing kreeg in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek. Vanaf eind 20ste eeuw werd het terrein meer bebouwd en werd een parking aangelegd. Naar oudere periodes toe kan op basis van het bureauonderzoek weinig vastgesteld worden. De historische gegevens tonen aan dat Grimbergen vanaf de middeleeuwen een belangrijk centrum vormde. In hoeverre restanten van oudere periodes aanwezig zijn is niet geweten.

2.2.5. SYNTHESE

Deze synthese geeft de verhouding aan van het onderzochte gebied ten aanzien van zijn landschappelijke en culturele kader.

- Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens en welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische potentieel van het terrein?
Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aanvankelijk uit landbouwgrond bestond en midden 19de eeuw bebouwing kreeg in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek. Vanaf eind 20ste eeuw werd het terrein meer bebouwd en werd een parking aangelegd. Naar oudere periodes toe kan op basis van het bureauonderzoek weinig vastgesteld worden. De historische gegevens tonen aan dat Grimbergen vanaf de middeleeuwen een belangrijk centrum vormde. In hoeverre restanten van oudere periodes aanwezig zijn is niet geweten. Ondanks de rijke geschiedenis van Grimbergen gebeurde er tot nu toe nauwelijks archeologisch onderzoek.
- In welke mate is het terrein reeds verstoord?
Het terrein is vermoedelijk weinig verstoord. Op de bodemkaart staat de noordwestelijke zone aangeduid als onder bebouwing. Dit heeft te maken met de bergingen die hier ooit stonden, maar het gaat om kleinere, niet onderkelderde bijgebouwen die mogelijk slechts voor een beperkte verstoring hebben gezorgd.
- Wat is de impact van de geplande werken?
Op het projectgebied zullen serviceflats met gemeenschappelijke ruimtes en een ondergrondse parking opgericht worden. Op basis van de toekomstige ingreep in de bodem kan het projectgebied in verschillende zones opgedeeld worden.
 - Zone 1: Het huidige hotel, de woning en bestaande verharding aan de zijde van de Kerkeblokstraat blijven behouden.
 - Zone 2 (1354 m²): Perceel 395a zal tijdens de werken als tijdelijke parking dienen. Aangezien dit reeds voorzien was, werd op dit perceel al enkele jaren terug een grindlaag aangebracht. Na de werken zal de grindlaag verwijderd worden en zal dit perceel terug als grasveld aangelegd worden. Hierbij zal ca. 10 cm afgegraven worden.
 - Zone 3: Deze zone omvat de grootste bodemingreep. Het gaat enerzijds om de aanleg van de ondergrondse parking (3068 m²) die 3,15 m diep zal uitgegraven worden. Er komt een 30 cm dikke draagvloer in beton. De ondergrondse parking zal in drie fases uitgevoerd worden en door middel van een talud aangelegd worden. Anderzijds wordt er ook een vijver aangelegd van ca. 239 m². Op haar diepste punt zal ze 3 m diep zijn.
 - Zone 4: De nieuwe groenzone en verhardingen (fiets- en voetpad) zullen voor een uitgraving van ca. 40 cm zorgen. In de groenzone zullen lokaal enkele boomputten dieper uitgegraven worden. Het gaat om putten van ca. 1-1,5 m diameter en een diepte van 1 m.
 - Zone 5: De nutsleidingen zullen voor een plaatselijke verstoring van 80 cm diepte zorgen.

Het feit dat het terrein vermoedelijk weinig verstoord is en niet geweten is of een archeologische site aanwezig is of niet, zorgt ervoor dat bijkomend onderzoek noodzakelijk is. De archeologische waarde van het terrein kon niet achterhaald worden, maar gezien de ligging in het centrum van Grimbergen kunnen archeologische resten niet uitgesloten worden. Bovendien zullen de geplande werken ter hoogte van de ondergrondse parking en vijver een grote impact hebben op de ondergrond.

2.3. SAMENVATTING GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aanvankelijk uit landbouwgrond bestond en midden 19de eeuw bebouwing kreeg in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek. Vanaf eind 20ste eeuw werd het terrein meer bebouwd en werd een parking aangelegd. Naar oudere periodes toe kan op basis van het bureauonderzoek weinig vastgesteld worden. De historische gegevens tonen aan dat Grimbergen vanaf de middeleeuwen een belangrijk centrum vormde. In hoeverre restanten van oudere periodes aanwezig zijn is niet geweten. Ondanks de rijke geschiedenis van Grimbergen gebeurde er tot nu toe nauwelijks archeologisch onderzoek. Bijkomend onderzoek leek dan ook noodzakelijk.

2.4. SAMENVATTING NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aanvankelijk uit landbouwgrond bestond en midden 19de eeuw bebouwing kreeg in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek. Vanaf eind 20ste eeuw werd het terrein meer bebouwd en werd een parking aangelegd. Naar oudere periodes toe kan op basis van het bureauonderzoek weinig vastgesteld worden. De historische gegevens tonen aan dat Grimbergen vanaf de middeleeuwen een belangrijk centrum vormde. In hoeverre restanten van oudere periodes aanwezig zijn is niet geweten. Ondanks de rijke geschiedenis van Grimbergen gebeurde er tot nu toe nauwelijks archeologisch onderzoek. Bijkomend onderzoek leek dan ook noodzakelijk.

2.5. BIBLIOGRAFIE

2.5.1. LITERATUUR

Sondex (2010) *Nieuwbouw te Grimbergen. Sondeerrapport 24296*, Lokeren.

R. Tavernier (1961) *Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Vilvoorde 73W*.

2.5.2. WEBSITES

Agentschap Onroerend Erfgoed (2016) *Grimbergen*, in: Inventaris Onroerend Erfgoed, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120645>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Agentschap Onroerend Erfgoed (2016) *Maalbeekvallei en gevarieerde cultuurlandschap ten oosten van Grimbergen*, in: Inventaris Onroerend Erfgoed, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135074>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

CadGIS (2015) *Kadasterplan*, http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE. (geraadpleegd op 30/08/2016)

CAI (2016) *Grimbergen*, <https://cai.onroenderfgoed.be/bestand>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Cartesius (s.d.) *Grimbergen*, <http://cartesius.be/CartesiusPortal/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

DOV (s.d.) *Bodemkaart*, <https://www.dov.vlaanderen.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

DOV (s.d.) *Quartair geologische kaart*, <https://www.dov.vlaanderen.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

DOV (s.d.) *Tertiair geologische kaart*, <https://www.dov.vlaanderen.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Atlas der Buurtwegen*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Digitaal Hoogtemodel*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Ferrariskaart*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, zomer 1971*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, zomer 1979-1990*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2000-2003*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2005-2007*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2008-2011*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2012*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2013*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winter 2014*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Luchtfoto, winteropname 2015*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

Geopunt Vlaanderen (s.d.) *Vandermaelenkaart*, <http://www.geopunt.be/>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

NGI (2016) *Topomapviewer*, <http://www.ngi.be/topomapviewer/public?lang=nl&>. (geraadpleegd op 30/08/2016)

3. PROEFSLEUVEN

3.1. BESCHRIJVEND GEDEELTE

3.1.1. ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 2016I259

Wettelijk depot: nvt

Erkende archeoloog: Annika Devroe, OE/ERK/Archeoloog/2015/00085

Locatie: Grimbergen, Kerkeblokstraat 5-7

Bounding box: punt 1 (NW) – X 150382,684 Y 180326,260

Punt 2 (ZO) – X 150514,204 Y 180172,656

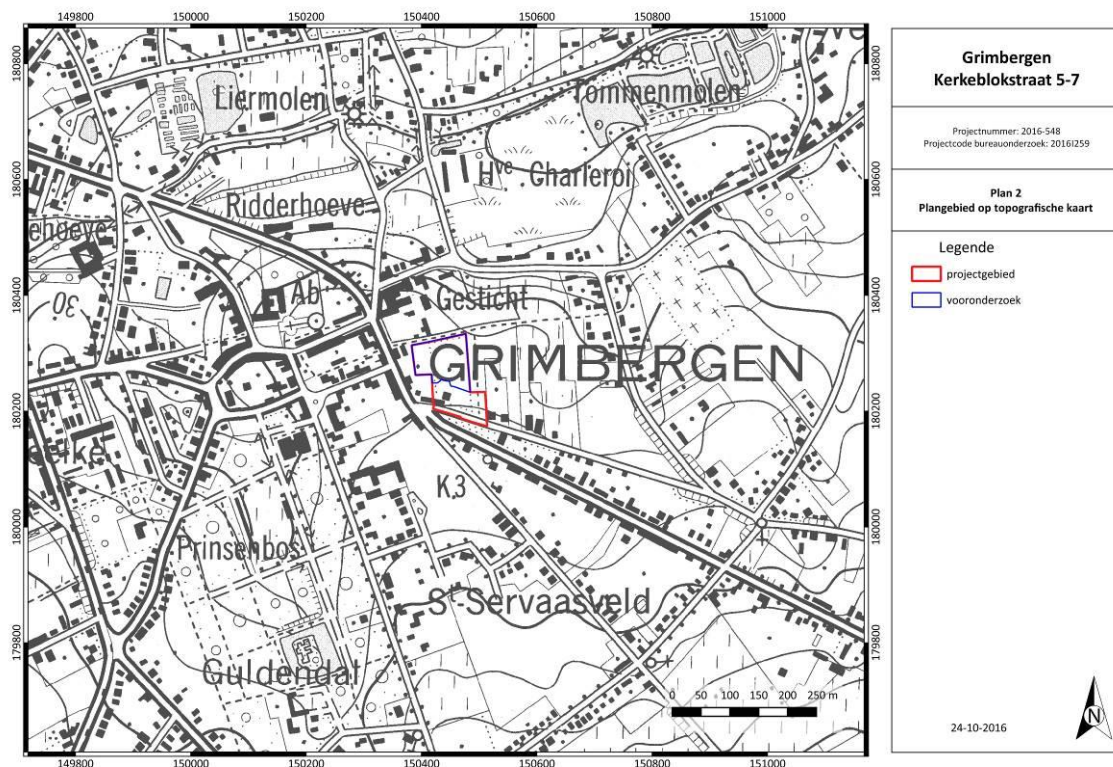
Kadaster: Grimbergen, afd. 2, sectie E, percelen 391e, 388h² en 395a

Het proefsleuvenonderzoek werd enkel uitgevoerd op percelen 388h² en 391e (partim)

Oppervlakte plangebied: 11.014 m²

Oppervlakte onderzoeksgebied proefsleuven: ca. 6481 m²

Figuur 29: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016)

01 oktober 2016 t.e.m. 23 januari 2017

Termen: Proefsleuvenonderzoek, Romeinse tijd, IJzertijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd

Voorafgaand het proefsleuvenonderzoek waren geen duidelijke verstoringen gekend op het terrein. Tijdens het onderzoek bleken wel enkele putten gegraven te zijn op het terrein die opgevuld waren met de restanten van gekapte bomen en struiken. Deze putten staan op het plan aangeduid als verstoorde zones.

3.1.2. ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Tijdens het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem werd enkel een bureauonderzoek (projectcode 2016H169) uitgevoerd.

Op basis van het bureauonderzoek kan men vaststellen dat het projectgebied aanvankelijk uit landbouwgrond bestond en midden 19de eeuw bebouwing kreeg in de noordwestelijke en zuidwestelijke hoek. Vanaf eind 20ste eeuw werd het terrein meer bebouwd en werd een parking aangelegd. Naar oudere periodes toe kan op basis van het bureauonderzoek weinig vastgesteld worden. De historische gegevens tonen aan dat Grimbergen vanaf de middeleeuwen een belangrijk centrum vormde. In hoeverre restanten van oudere periodes aanwezig zijn is niet geweten. Ondanks de rijke geschiedenis van Grimbergen gebeurde er tot nu toe nauwelijks archeologisch onderzoek. Op basis van het bureauonderzoek kon dan ook niet vastgesteld worden of een archeologische site aanwezig is of niet.

Het terrein is vermoedelijk weinig verstoord. Op de bodemkaart staat de noordwestelijke zone aangeduid als onder bebouwing. Dit heeft te maken met de bergingen die hier ooit stonden, maar het gaat om kleinere, niet onderkelderde bijgebouwen die mogelijk slechts voor een beperkte verstoring hebben gezorgd.

Het feit dat het terrein vermoedelijk weinig verstoord is en niet geweten is of een archeologische site aanwezig is of niet, zorgt ervoor dat bijkomend onderzoek noodzakelijk is. De archeologische waarde van het terrein kon niet achterhaald worden, maar gezien de ligging in het centrum van Grimbergen kunnen archeologische resten niet uitgesloten worden. Bovendien zullen de geplande werken ter hoogte van de ondergrondse parking en vijver een grote impact hebben op de ondergrond.

3.1.3. ONDERZOEKSOPDRACHT

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven is een archeologische evaluatie van het terrein. Op basis van het bureauonderzoek kon niet aangetoond worden of een archeologische site aanwezig is of niet, maar via dit onderzoek kan het archeologisch potentieel nagegaan worden.

Hierbij dienen volgende onderzoeksvragen beantwoord te worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem , beschrijving + duiding?
- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Kan de aanwezigheid van colluvium aangetoond worden?
- Zijn er bodemsporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de (partiële) afwezigheid van archeologische sporen?
- Maken de antropogene sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie?
- Zijn er indicaties voor de inrichting van een erf/nederzetting?
- Kunnen de resultaten van het bureauonderzoek bijgesteld worden?
- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
- Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk?

Op basis van de geplande werken zullen zone 1 en 2 (zie Figuur 27) niet onderzocht worden. Het gaat enerzijds om behoud van de bestaande gebouwen en verharding aan de Kerkeblokstraat. Anderzijds gaat het om de tijdelijke parking die momenteel reeds met grind werd aangelegd. De bodemingreep zal hier na het voltooiën van de werken minimaal zijn (max. 10 cm) waardoor eventuele aanwezige archeologische resten niet zullen verstoord worden. De groenzone tussen deze gebouwen zullen eveneens vervallen gezien de beperkte oppervlaktes die dan nog overblijven. Enkel de noordelijke zone van het projectgebied zal onderzocht worden door middel van proefsleuven.

Beschrijving toekomstige bodemingreep: zie Verslag van resultaten bureauonderzoek (2.1.3.).

3.1.4. WERKWIJZE EN STRATEGIE

Na het bureauonderzoek werden de verschillende vooronderzoeken zonder ingreep in de bodem afgewogen. Hiervoor werden telkens volgende vier criteria overlopen:

- Is het mogelijk deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het nuttig deze methode toe te passen op dit terrein (levert het iets op)?
- Is het overdreven schadelijk voor het bodemarchief deze methode toe te passen op dit terrein?
- Is het noodzakelijk deze methode toe te passen op dit terrein (kosten-batenanalyse)?

Geofysisch onderzoek kan goede resultaten opleveren en zou op dergelijke droge leembodem vrij goed werken. Deze methode blijft echter vrij duur en aangezien in dit geval moeilijk na te gaan is wat het archeologisch potentieel is, kan het een duur onderzoek worden die weinig oplevert. Op basis van de kosten-batenanalyse werd dit onderzoek niet voorgesteld.

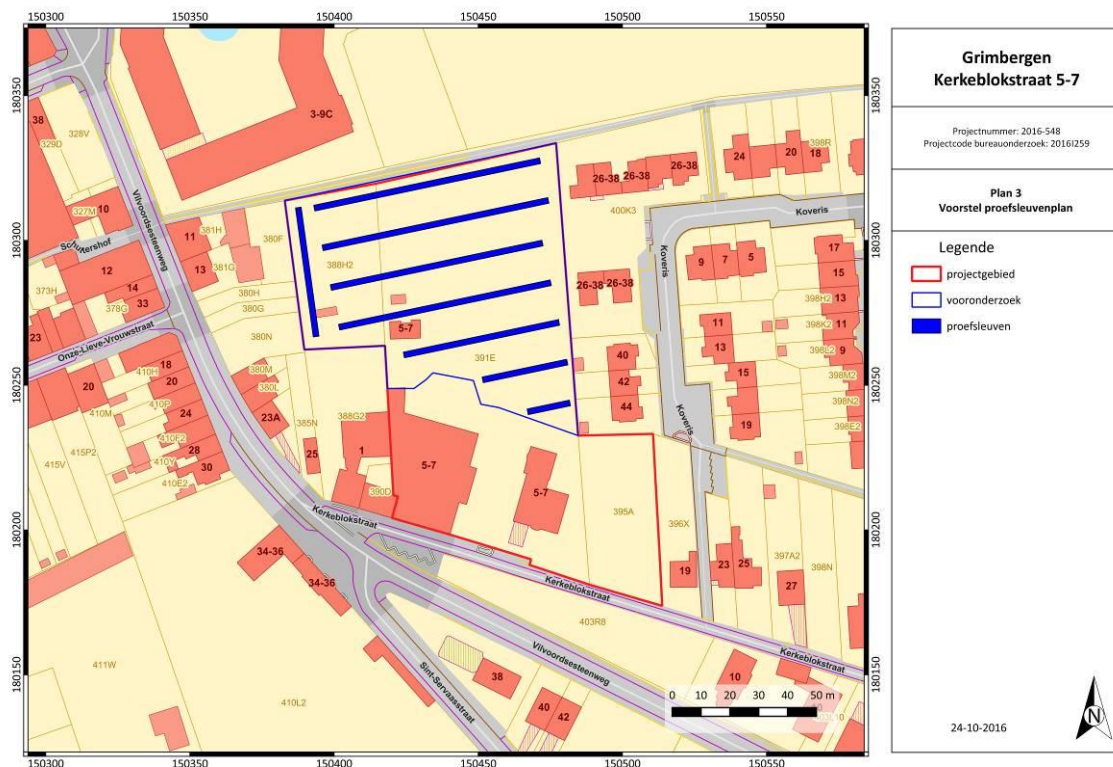
Een veldkartering is hier eveneens niet opportuun aangezien een deel van het projectgebied als parking gebruikt wordt en dus geen veldkartering mogelijk is. Ook de resterende groenzones zijn vrij dicht begroeid waardoor veldkartering niet nuttig is.

Op basis van het bureauonderzoek lijkt het projectgebied weinig verstoringen te kennen. Een landschappelijk bodemonderzoek zou hier meer uitsluitsel kunnen over geven, net als over de aanwezigheid van colluvium en de gaafheid van het bodemprofiel. Een duidelijk beeld van de bodemopbouw kan echter beter verkregen worden uit de profielen in een proefsleuvenonderzoek dan in boorkernen.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek wordt dan ook een vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven geadviseerd. Op deze manier kan meteen een goed beeld verkregen worden van het archeologisch potentieel en eventuele verstoringen. Een deel van het terrein is momenteel braakliggend, een ander deel is in gebruik als parking. Aangezien dergelijk vooronderzoek op een korte termijn kan uitgevoerd worden, is het mogelijk ook sleuven aan te leggen op de parking waardoor geen uitgesteld traject noodzakelijk is.

Op basis van de geplande werken zullen zone 1 en 2 niet onderzocht worden. Het gaat enerzijds om behoud van de bestaande gebouwen en verharding aan de Kerkeblokstraat. Anderzijds gaat het om de tijdelijke parking die momenteel reeds met grind werd aangelegd. De bodemingreep zal hier na het voltooien van de werken minimaal zijn (max. 10 cm) waardoor eventuele aanwezige archeologische resten niet zullen verstoord worden. De groenzone tussen deze gebouwen zullen eveneens vervallen gezien de beperkte oppervlaktes die dan nog overblijven. Enkel de noordelijke zone (ca. 6481 m²) van het projectgebied werd onderzocht door middel van proefsleuven.

Aanvankelijk werd voorgesteld om continue parallelle sleuven aan te leggen in oost-west richting. Deze staan haaks op de historische noord-zuid georiënteerde percelen waardoor de kans op het aantreffen van sporen groter is. Daarnaast werd één noord-zuid georiënteerde sleuf voorgesteld om de landschappelijke glooiing te volgen en die een beter zicht kon geven op eventueel aanwezig colluvium, erosieverschijnselen.

Figuur 30: Oorspronkelijk proefsleuvenplan. (A. Devroe 2016)

Uiteindelijk werd om praktische redenen afgeweken van dit voorstel. Het huidige terrein is deels in gebruik als parking, deels braakliggend en deels groenzone. Aangezien de parking en groenzone gebruikt worden bij het hotel werd getracht om hier zo weinig mogelijk te verstoren. Ook dienden in de groenzone enkele bomen behouden te blijven. De meest zuidelijke zone viel weg omwille van de aanwezigheid van klinkers, boordstenen, bomen,... Uiteindelijk werden in totaal 6 proefsleuven aangelegd en twee bijkomende profielputten in functie van het bodemkundig onderzoek. Werkputten 1, 2, 5 en 6 waren noord-zuid georiënteerd en werkputten 3 en 4 oost-west georiënteerd. Gezien de hoeveelheid sporen werd tijdens het veldwerk besloten om niet alle voorziene proefsleuven aan te leggen. Tijdens het veldwerk was de afbakening duidelijk en kon ook een goede datering gegeven worden. De onderzoeksvragen zouden niet beter beantwoord kunnen worden door de aanleg van bijkomende proefsleuven waardoor bijkomende verstoring door middel van proefsleuven niet noodzakelijk leek. Een bijkomende proefsleuf op de parking en in de groenzone werden dan ook niet aangelegd. Er werden ook geen kijkvensters of dwarsleuven aangelegd omdat het verhaal op basis van de aangelegde proefsleuven reeds vrij duidelijk was. Het veldwerk werd op 01 oktober 2016 uitgevoerd en werd die dag volledig afgerond. Het onderzoek gebeurde onder leiding van Annika Devroe. Zij werd bijgestaan door archeoloog-assistent Jan Claesen en aardkundige Stefaan Dondeyne.

Werkput 1 was 60,40 m² groot. In het zuiden werd een dieper profiel aangelegd om een eerste zicht te krijgen op de bodemopbouw. Het relevante archeologische niveau bevond zich op 33,35-33,45 m TAW. Werkput 2 werd parallel aan WP1 aangelegd en kent een oppervlakte van 59,60 m². Het archeologisch niveau bevond zich hier eveneens op ca. 33,36-33,42 m TAW. Werkput 3 werd in het noorden aangelegd en is oost-west georiënteerd. Ze is 94,64 m² en het archeologisch niveau varieert tussen 33,90 en 33,10 m TAW. Werkput 4 werd parallel aan WP3 aangelegd. Omwille van de aanwezigheid van een boom werd ze in twee delen aangelegd van 40,85 m² en 27,62 m². Het archeologisch niveau bevond zich op 32,90-33,22 m TAW. Werkput 5 werd ter hoogte van de parking aangelegd en is 99,61 m² groot. Het archeologisch niveau bevond zich op 33,07-33,25 m TAW. Werkput

6 werd in de groenzone aangelegd en kent een oppervlakte van 34,45 m TAW. Het archeologisch niveau lag op 33,27 m TAW. Algemeen kan gesteld worden dat het archeologisch niveau op ca. 0,70-1 m onder het maaiveld gelegen is. De diepte varieert naar gelang de dikte van het colluvium.

Er werden drie profielen door de aardkundige beschreven. Er werden twee aparte putten aangelegd voor het bodemkundig onderzoek, één ter hoogte van WP2 (9,28 m²) en één ter hoogte van WP3 (11,33 m²). Ook het profiel in het zuiden van WP5 werd onderzocht. Deze vormen een globaal overzicht van de bodemkundige opbouw op het terrein.

In totaal werd 437,78 m² aangelegd. Hierdoor werd 6,8% van het projectgebied onderzocht. Aanvankelijk werd gestreefd naar een dekking van 10% d.m.v. proefsleuven en 2,5% d.m.v. kijkvensters en/of dwarssleuven maar uit de resultaten zal blijken dat in dit geval de bekomen dekking reeds voldoende is om de juiste conclusies te trekken.

Figuur 31: werkputinplanting. (A. Devroe 2016)

Er werd besloten slechts twee sporen te couperen, dit om de sporen zo weinig mogelijk te verstoren in deze fase. Het couperen diende enkel om een idee te krijgen van de bewaringstoestand van de sporen in de diepte.

De proefsleuven werden aangelegd door een kraan van 21 ton met een platte graafbak van 2m breed. De veldwerkleider gaf het archeologisch relevante niveau aan. Na afloop van het onderzoek werden de sleuven gedicht om verdere degradatie van eventueel aanwezige sporen te voorkomen.

Alle proefsleuven en sporen werden ingemeten door een beëdigd landmeter. Het plan werd verder verwerkt in Autocad. De lijsten werden opgemaakt in Excel.

De proefsleuven werden onderzocht door middel van een metaaldetector maar dit leverde geen vondsten op. Tijdens de aanleg van het archeologisch vlak werden alle vondsten verzameld. Gezien de goede bewaringstoestand van de vondsten werden geen conservatiemaatregelen getroffen. De vondsten werden na het onderzoek gewassen en gedroogd en per spoor in een gripzak verzameld. Met uitzondering van de bodemkundige staalname werden geen bijkomende stalen genomen in functie van natuurwetenschappelijk onderzoek. In de sporen kon op het eerste zicht enkel houtskool waargenomen worden voor eventuele staalname. Gezien de goed dateerbare vondsten leek het echter niet relevant in deze fase reeds een staalname voor C14-datering uit te voeren.

Voor de determinatie van het aardewerk werd bijkomend advies gevraagd aan Niels Janssens (BAAC Vlaanderen).

3.2. ASSESSMENTRAPPORT

3.2.1. METHODEN, TECHNIKEN EN CRITERIA BIJ ASSESSMENT

Om een goed beeld te krijgen van de datering van de verschillende sporen werd geen selectie uitgevoerd naar vondsten toe en werden alle vondsten geteld. De aard van alle vondsten werd beschreven. Voor het aardewerk wordt aangegeven of het om een rand-, wand- of bodemfragment gaat en wordt waar mogelijk de aardewerkgroep en periode beschreven.

Er werd slechts één metalen vondst gedaan. Er werd besloten dit niet verder te laten onderzoeken door een conservator.

Het assessment van de sporen werd uitgevoerd op basis van de digitale plannen, foto's, spoorbeschrijvingen en coupetekeningen. Gezien het om een site zonder complexe stratigrafie gaat werd geen Harrismatrix opgesteld. Waar sporen elkaar oversnijden werd dit opgenomen in de sporenlijst. Op basis van de datering van de vondsten werd wel getracht sporen uit eenzelfde periode op eenzelfde manier op plan weer te geven.

3.2.2. ASSESSMENT VAN DE VONDSTEN

Voor de assessment van de vondsten werd afgeweken van de Code van Goede Praktijk, hoofdstuk 11.3.2. In heel wat sporen werd slechts één vondst aangetroffen. Daarenboven kan globaal over het onderzoek eenzelfde beeld geschetst worden naar bewaringstoestand en conservatieproblematiek toe. De vondstenlijst geeft per spoor reeds een duidelijke inventaris weer. Er werd dan ook besloten een algemeen beeld te schetsen op siteniveau in plaats van spoorniveau.

Alle verzamelde vondsten werden aangetroffen tijdens de aanleg van het vlak en werden dus met het blote oog waargenomen. De bewaringstoestand is goed en naar conservatie toe stelt er zich dan ook geen specifieke problematiek.

A. AARDEWERK

Naast 1 scherf postmiddeleeuws aardewerk uit S18 en 3 scherven middeleeuws aardewerk (S44) konden alle vondsten vroeger gedateerd worden.

Figuur 32: Vondsten uit S44. (A. Devroe 2016)

Er werden in één spoor, namelijk S45, drie wandscherven gevonden die in de IJzertijd geplaatst kunnen worden.

Figuur 33: Vondsten uit S45. (A. Devroe 2016)

In 19 verschillende sporen kon aardewerk herkend worden uit de Romeinse periode. In vele gevallen ging het hier echter om een eenzame scherf handgevormd aardewerk. Slechts één context bevatte meer materiaal, namelijk spoor 5 uit werkput 1, deze zal dan ook iets meer beschreven worden. De determinatie van de overige scherven staat in onderstaande tabel vermeld. In totaal konden 42 scherven geteld worden, behorende tot minstens 26 exemplaren.

Figuur 34: Vondsten uit S15 (links) en S41 (rechts). (A. Devroe 2016)

Figuur 35: Vondsten uit S42 (links) en S48 (rechts). (A. Devroe 2016)

Alle scherven werden bestudeerd en gedetermineerd op bakselsoort en indien mogelijk ook op vorm en type. Ook werd hierbij gelet op mogelijk aanwezige versieringen. Alle relevante informatie betreffende de scherven werd uiteindelijk in een excel tabel gezet.

<i>Spoor</i>	<i>Categorie</i>	<i>Vorm</i>	<i>Type</i>	<i>Datering</i>
WP4 SP26	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
WP5 SP41	HAN LOK/REG	Kom	K1	ROM
WP4 SP29	TA 1	/	/	LY-ROM
WP3 SP17	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
SP48	HAN LOK/REG	Kookpot	P1	LY-ROM
SP43	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
WP5 SP35	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
SP40	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
WP4 SP28	GOA MAA	/	/	70-200n.Chr.
WP1 SP 11	GRA LOK/REG	/	/	ROM
WP5 SP42	HAN LOK/REG	Kookpot	P1	LY-ROM
WP5 aanleg vlak	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
WP5 SP46	HAN LOK/REG; GRA LOK/REG	/	/	ROM
SP53	GOA NFB; HAN LOK/REG	/	/	70-225n.Chr.
WP5 SP34	HAN LOK/REG	/	/	LY-ROM
WP2 SP15	GRA LOK/REG	Kookpot	P2	ROM
WP2 SP14	GRA LOK/REG	/	/	ROM
WP5 SP33	GRA LOK/REG; HAN LOK/REG	Kom	K1	ROM

De gebruikte afkortingen:

Categorie

- HAN LOK/REG: Handgevormd aardewerk van lokale/regionale oorsprong
- GRA LOK/REG: Gewoon reducerend gebakken aardewerk van lokale/regionale oorsprong
- GOA MAA: Gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit het Maasgebied

Type

- K1: Kom met naar binnen gebogen rand en horizontale lip
- P1: Kookpot met naar buiten gebogen, ongeprofileerde rand
- P2: Kookpot met naar buiten gebogen, licht geprofileerde rand

Datering

- LY: Late ijzertijd
- ROM: Romeins

In S5 werden 9 scherven gevonden, behorende tot minstens vijf exemplaren.

Figuur 36: Foto van de scherven uit S5. (A. Devroe 2016)

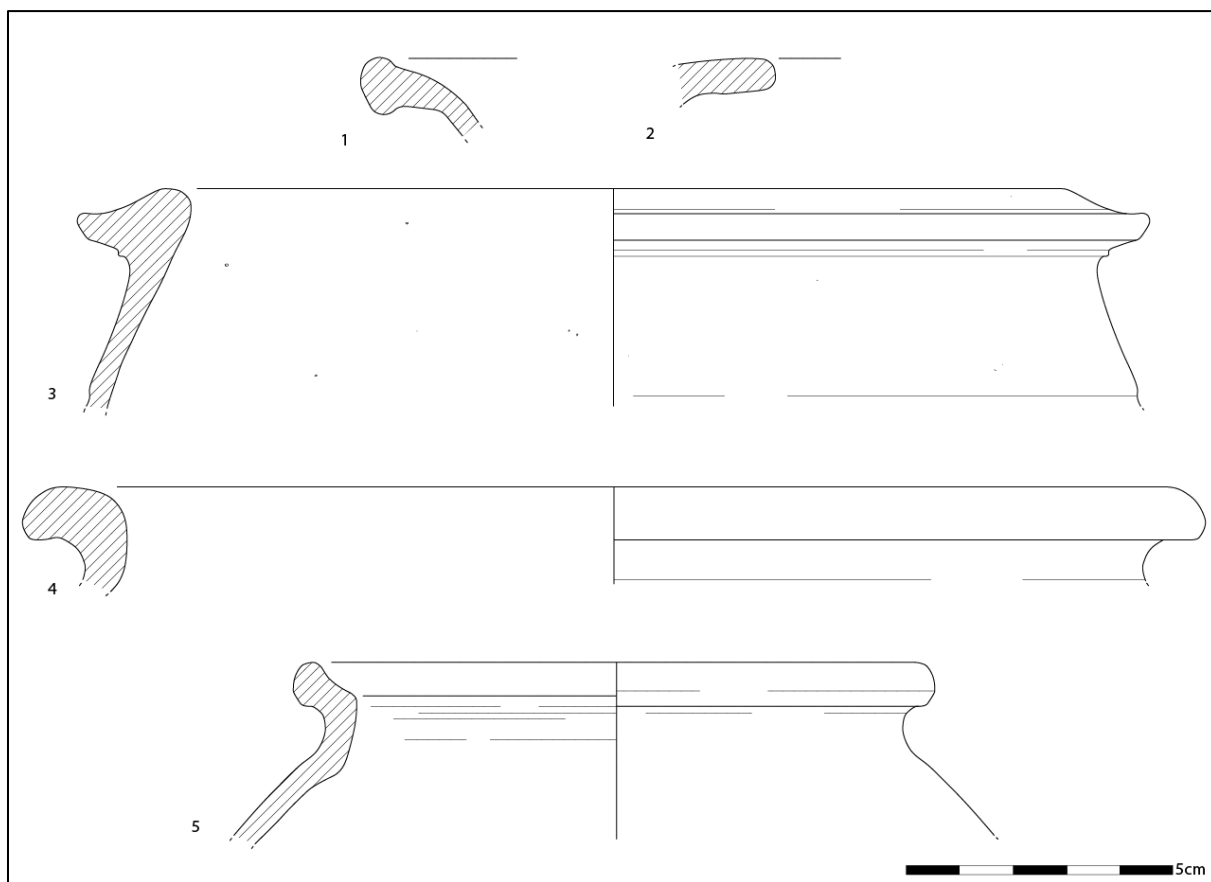
Een eerste exemplaar was een wandscherf van een Baetische olijfolieamfoor. Tot een tweede exemplaar behoren een wandscherf en een randscherf van een kookpot Stuart 202 in een noord-Frans baksel (regio Bavay-Famars⁸) (zie Figuur 37 – 3)

In de reducerende variant van de Low Lands Ware I⁹ konden twee individuen herkend worden, namelijk een kom (vermoedelijk) en een, kenmerkend voor het type, voorraadpot type Holwerda 139-142. (zie Figuur 37 – 4)

⁸ Beschreven door Willems als GWO-BAVY - Willems 2005, 58-59.

⁹ Declercq & Degryse 2008.

Ten slotte konden enkele scherven toegeschreven worden aan een bekertje in een terra nigra of terra nigra-achtig baksel. Het bekertje had een bol lichaam en concave rand. Vermoedelijk moet het tot het type Deru¹⁰ P41 gerekend worden. (zie Figuur 37 – 5)

Figuur 37: 1: Scherv GRA LOK/REG kookpot uit WP2 spoor 15; 2: Kom K1 uit werkput 5 spoor 33; 3: Kookpot Stuart 202 uit WP1 spoor 5; 4: Voorraadpot Holwerda 139-142 in LLW1 uit WP1 spoor 5; Bekertje Deru P41 in terra nigra of terra nigra-achtig aardewerk uit WP1 spoor 5. (N. Janssens 2016)

B. METAAL

Enkel in S44 werd een ijzeren nagel aangetroffen uit de Middeleeuwen.

C. MAALSTENEN

Vermeldenswaardig zijn nog 3 fragmenten maalstenen die aangetroffen werden. Een eerste fragment kwam aan het licht in S2. Het gaat om een kalkstenen fragment waarbij het maaloppervlak door middel van een puntbeitel werd bewerkt. De datering is onzeker, maar dient vermoedelijk als post-Romeins gezien te worden.

De andere 2 fragmenten zijn afkomstig van eenzelfde individu en werden aangetroffen in S11. Het gaat om stukken uit tefriet. Opvallend is dat de bovenste niet-actieve zijde versierd is met een groevenpatroon. Deze maalsteen kan in de Romeinse periode geplaatst worden.¹¹

¹⁰ Deru 1996.

¹¹ E. Hartoch *et al.* 2015.

D. BESLUIT

Het grootste deel van de aangetroffen vondsten kunnen in de late IJzertijd-Romeinse periode geplaatst worden. Er werden echter ook enkele oudere scherven (IJzertijd) en recentere (Middeleeuwen en postmiddeleeuwen) aangetroffen. Er was dus tijdens verschillende periodes menselijke occupatie op het terrein.

De aanwezigheid van maalstenen wijzen bovendien op huiselijke activiteiten. Het gaat om fragmenten van kleinere handmolens voor thuisgebruik en niet voor grote molens. Er werd recent een onderzoek uitgevoerd naar Romeinse maalstenen in Tongeren¹². De studie van dergelijke exemplaren kunnen zeker bijdragen tot een ruimer kader voor maalstenen.

Figuur 38: Plan met aanduiding vondsten. (A. Devroe 2017)

3.2.3. **ASSESSMENT VAN STALEN**

Het profiel GBR-02 werd genomen als het referentie profiel en hiervan werden dan ook standaard bodemstalen genomen van elk van de horizonten. Deze stalen werden aan de lucht gedroogd en worden in bewaring gehouden voor eventuele verder analyses. In dit stadium van het onderzoek is het echter niet relevant deze stalen verder te onderzoeken.

3.2.4. **ASSESSMENT VAN CONSERVATIE**

Het aangetroffen aardewerk is in goede staat. De keramiek is niet poreus en niet gebarsten. De scherven werden gereinigd met water en een zachte borstel en werden aan de lucht gedroogd. Er zijn geen behandelingen nodig in functie van het onderzoek. Stabiliserende behandeling is evenmin nodig,

¹² E. Hartoch *et al.* 2015.

gelet op de goede staat van bewaring. Bij langdurige bewaring dienen schommelingen in temperatuur en relatieve luchtvochtigheid vermeden te worden door bewaring in een geschikte omgeving.

Het ijzeren voorwerp is sterk gecorrodeerd. Ze werd gedroogd aan de lucht. Conservatie in functie van dit onderzoek is niet noodzakelijk.

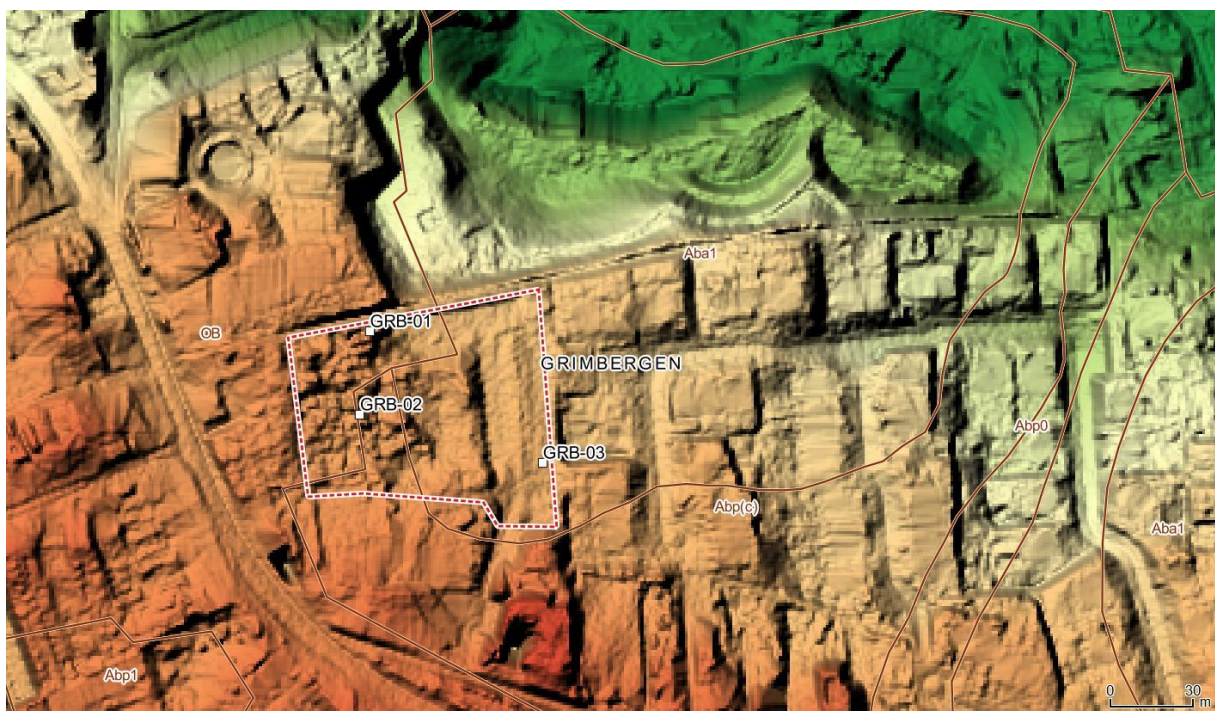
De maalstenen werden gewassen met zachte borstel en gedroogd aan de lucht. Ook hier zijn geen conservatiehandelingen noodzakelijk.

3.2.5. ASSESSMENT VAN SPOREN, SPOORCOMBINATIES EN ARCHEOLOGISCHE STRUCTUREN

Aan de huidige oppervlakte was niets te merken van eventuele archeologische sporen. Er werden in totaal 55 sporen aangeduid. Met uitzondering van S7 waarbij getwijfeld wordt of ze natuurlijk of antropogeen is, zijn de andere sporen vermoedelijk allen antropogeen. Ze bevonden zich allemaal op één archeologisch niveau op ca. 70-100 cm onder het maaiveld.

E. BODEMKUNDIGE OPBOUW

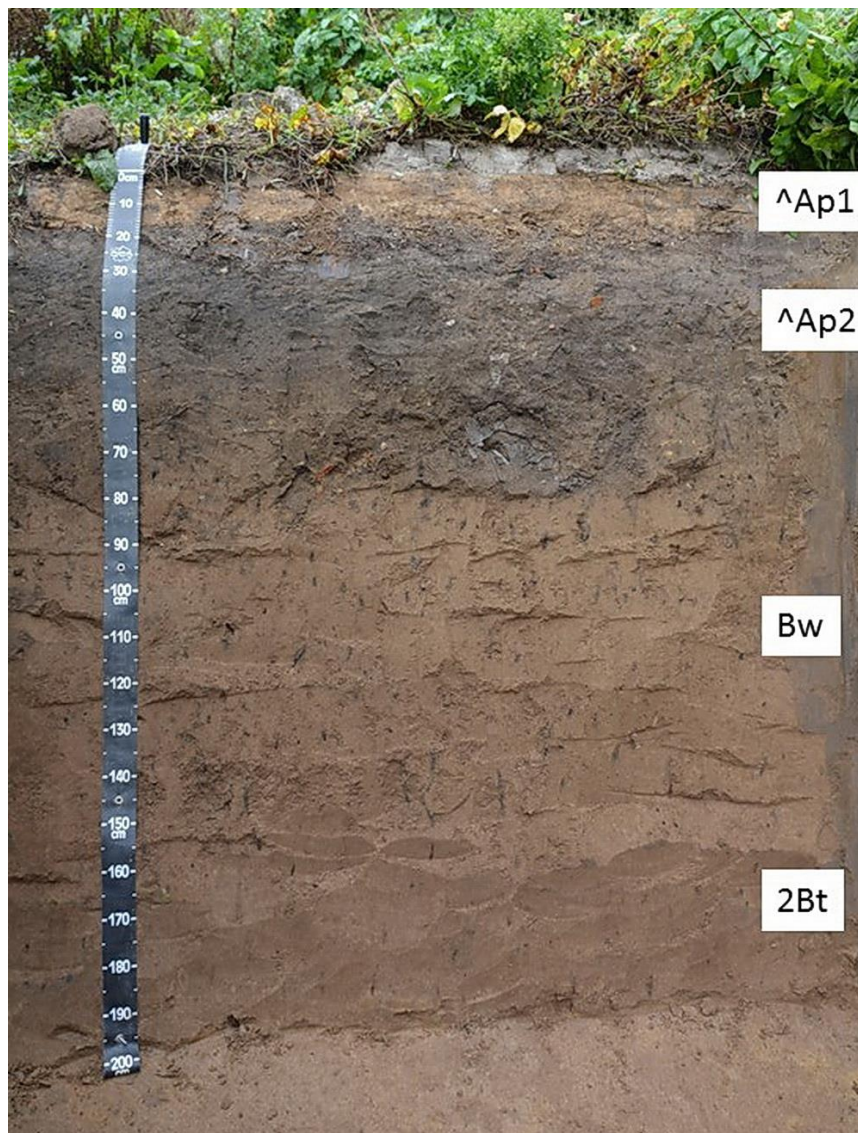
De bodems bestonden allen uit leem (textuurklasse A) met in het westelijk deel inderdaad een dikke colluviale laag (Bw horizont) van ongeveer 60 cm dik (GRB-01 en GRB-02). Dit colluvium was echter in heel recente tijden nog bedolven onder modern aangevoerd materiaal deels vermengd met bouwpuin (horizonten ^Ap en Ap). Plaatselijk was er onder het colluvium nog een uitlogingshorizont (E horizont) waar te nemen boven de kleiaanrijkingshorizont (Bt). In het oostelijk deel van de site, in bodemprofiel GRB-03, was er geen colluvium maar was er inderdaad ook nog een uitlogingshorizont (E) waarneembaar eveneens boven een kleiaanrijkingshorizont (Bt). De aanwezigheid van deze uitlogingshorizonten geeft aan dat de oorspronkelijk bodem weinig verstoord is geweest en dat archeologische sporen dus goed bewaard kunnen zijn.

Figuur 39: Aanduiding profielen, zie ook plan 4. (S. Dondeyne 2016)

Profielbeschrijvingen

Date 01/10/2016
Profile: GRB-01
Location: Kerkeblokstraat, Grimbergen
Coordinates: E 4.37461°, N 50.93315°; LB72 150412, 180317 (gps ± 5 m)
Land-use: wasteland, with grasses and shrubs
Altitude: 35 m TAW; **Groundwater:** >> 200 cm
Author: Stefaan Dondeyne
Weather: sunny to cloudy with some rain, colours are described being moist
Classification¹³: BSM: OB; BSC: Abp0; WRB-2014: -

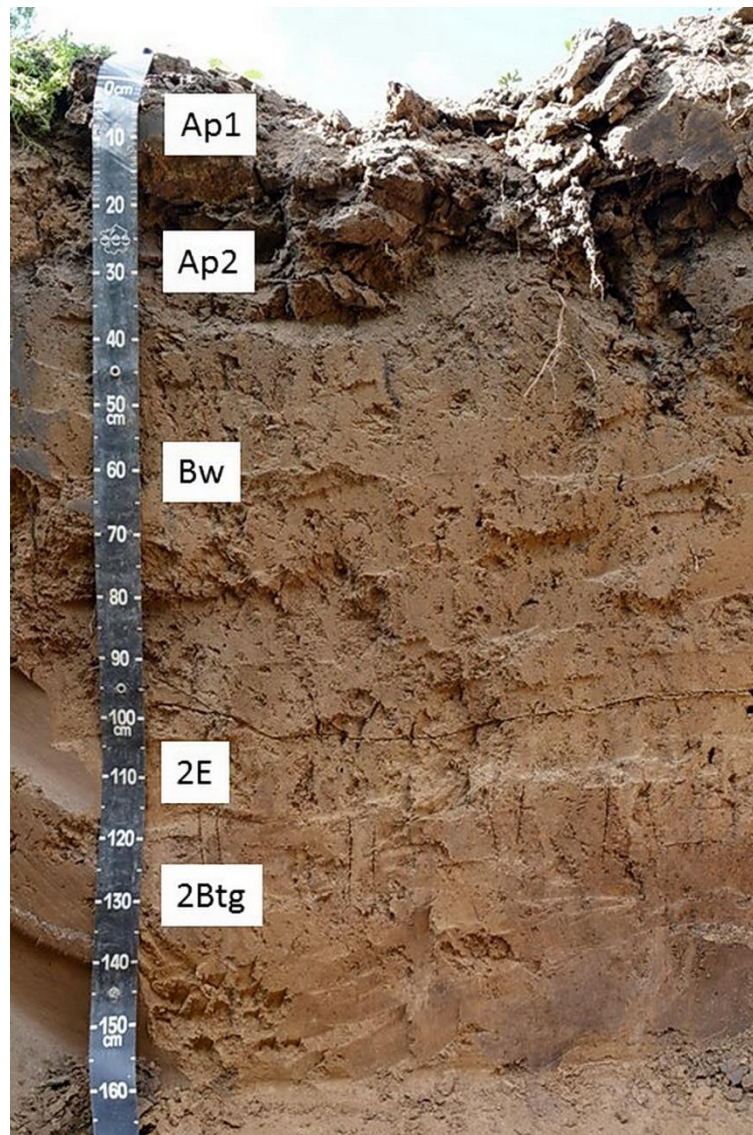
Figuur 40: Profiel GRB-01. (S. Dondeyne 2016)

¹³ BSM = Belgian Soil Mapping unit; BSC = soil type according to Belgian Soil Classification; WRB-2014 = Soil Unit following the 3rd edition of the World Reference Base for soil resources.

Detailed description profile GRB-01

Horizon	Depth (cm)	Description	Diagnostic features
^Ap1	0-20	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; gray and light yellowish transported, silty material and building rubble; abrupt (0-2 cm) smooth boundary	Transportic material, Urbic material
^Ap2	20-80	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; brownish black to dark brown 10YR 3/2 to 10YR 3/3 (moist); moderate, medium, angular blocky structure; slightly sticky, plastic, very friable; few fine channels and interstitial pores, common; common earthworm galleries; building rubble, glass; clear (2-5 cm) smooth boundary	Transportic material, Urbic material
Bw	80-160	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; brown 10YR 4/4 (moist); moderate, medium to coarse, angular to sub-angular block structure; slightly sticky, plastic, very friable; many fine channels and interstitial pores, no roots; many earthworm galleries; besides specks of brick and charcoals, locally sherd of late mediaval plate and pieces of brick; clear (2-5 cm) smooth boundary	Colluvic material, Siltic material
2Bt	160-200	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; dark brown 10YR 3/4 (moist); moderate, medium to coarse, angular to sub-angular block structure; slightly sticky, plastic to very plastic, firm; many to abundant fine channels and interstitial pores, no roots; few to common earthworm galleries	Argic horizon, Siltic material

Date 01/10/2016
Profile: GRB-02
Location: Kerkeblokstraat, Grimbergen
Coordinates: E 4.37457°, N 50.93288 °; LB72 150409, 180287 (gps ± 5 m)
Land-use: wasteland, with grasses and shrubs
Altitude: 35 m TAW; **Groundwater:** >> 200 cm
Author: Stefaan Dondeyne
Weather: sunny to cloudy with some rain, colours are described being moist
Classification¹⁴: BSM: Abp(c); BSC: Abp0; WRB-2014: Eutric Cambisol (Colluvic, Siltic)

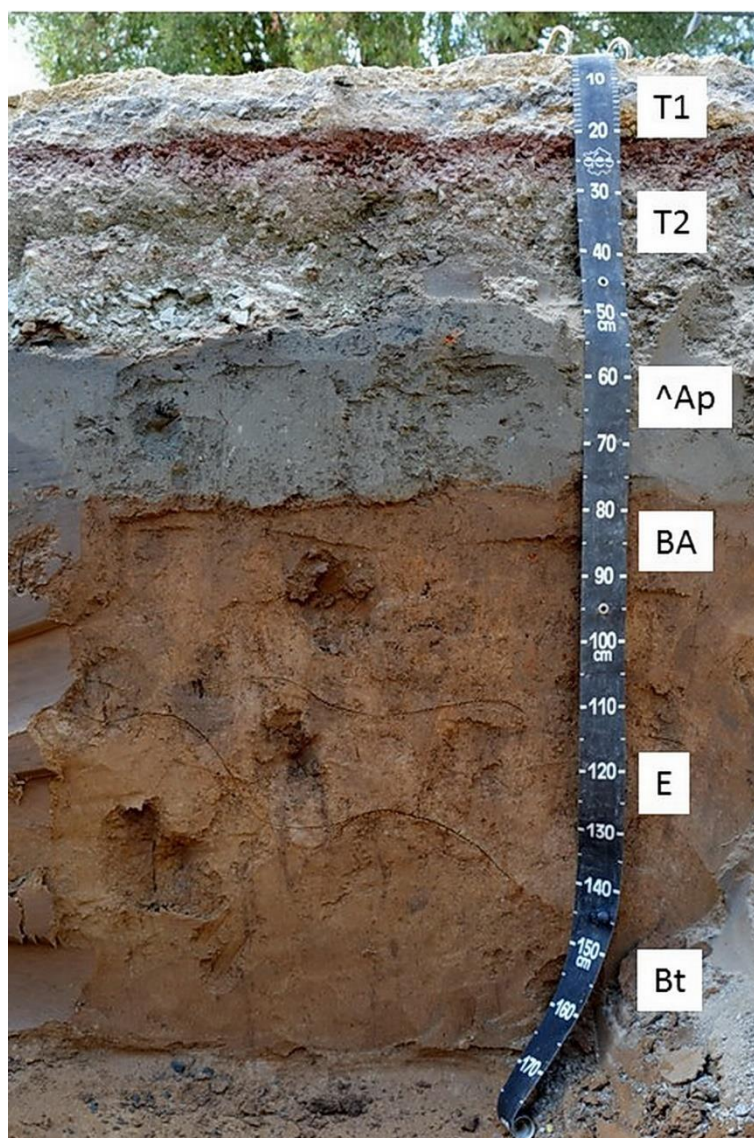
Figuur 41: Profiel GRB-02. (S. Dondeyne 2016)

¹⁴ BSM = Belgian Soil Mapping unit; BSC = soil type according to Belgian Soil Classification; WRB-2014 = Soil Unit following the 3rd edition of the World Reference Base for soil resources.

Detailed description profile GRB-02

Sample nr	Horizon	Depth (cm)	Description	Diagnostic features
-	^Ap1	0-20	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; dark brown to yellowish brown 10YR 3/3 to 10YR 5/6 (moist); weak, coarse, lumpy structure; sticky, plastic, firm; only interstitial pores, common fine roots; rubble; clear (2-5 cm) smooth boundary	Transportic material, Siltic material
GRB-02-01	^Ap2	20-40	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; grayish yellow brown 10YR 4/2 (moist); weak, coarse, lumpy structure; slightly sticky to sticky, plastic, firm; only interstitial pores, common fine roots; specks of bricks and charcoal; clear (2-5 cm) smooth boundary	Transportic material, Siltic material
GRB-02-02	Bw	40-100/110	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; brown 10YR 4/4 (moist); moderate, medium, sub-angular blocky structure; sticky, plastic, friable; common fine channels and interstitial pores, few roots; common earthworm galleries; specks of bricks and charcoal; clear (2-5 cm) wavy boundary	Colluvic material, Cambic horizon, Siltic material
GRB-02-03	2E	100/110-120	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; dull yellowish brown 10YR 5/3 (moist); weak, medium to coarse, sub-angular blocky structure; slightly sticky, plastic, friable; few fine channels and interstitial pores, few roots; few earthworm galleries; clear (2-5 cm) irregular to broken boundary	Albic material, Siltic material
GRB-02-04	2Bt	120-160+	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; brown 10YR 4/6 (moist); moderate, medium to coarse, angular to sub-angular block structure; slightly sticky to sticky, very plastic, firm; common channels and interstitial pores, very few roots	Argic horizon, Siltic material

Date 01/10/2016
Profile: GRB-03
Location: Kerkeblokstraat, Grimbergen
Coordinates: E 4.37551°, N 50.93272°; LB72 150475, 180269 (gps ± 5 m)
Land-use: parking lot
Altitude: 34 m TAW; **Groundwater:** >> 200 cm
Author: Stefaan Dondeyne
Weather: sunny to cloudy with some rain, colours are described being moist
Classification¹⁵: BSM: Aba1; BSC: buried Aba0; WRB-2014: Skeletic Technosol over Haplic Luvisol

Figuur 42: Profiel GRB-03. (S. Dondeyne 2016)

¹⁵ BSM = Belgian Soil Mapping unit; BSC = soil type according to Belgian Soil Classification; WRB-2014 = Soil Unit following the 3rd edition of the World Reference Base for soil resources.

Detailed description profile GRB-03

Horizon	Depth (cm)	Description	Diagnostic features
T1	0-28	Grayish compacted gravelly road material; no structure; clear (2-5 cm) smooth boundary	Transportic material, Skeletic material
T2	28-50	Reddish and grayish gravelly road material; no structure; abrupt (0-2 cm) smooth boundary	Transportic material, Skeletic material
^Ap	50-75	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; gray 5Y 4/1 (moist); weak, medium to coarse, lumpy structure; non sticky, slightly plastic, firm; no pores, no roots; abrupt (0-2 cm) smooth boundary	Transportic material, Siltic material
2BA	75-110/120	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; dull yellowish brown to brown 10YR 4/3 to 10YR 3/3 (moist); moderate, medium to coarse, angular to sub-angular block structure; slightly sticky, plastic, friable; common fine channels and interstitial pores, no roots; common earthworm galleries and mole galleries; specks of bricks; clear (2-5 cm) wavy boundary	Siltic material
2E	110/120-120/145	Silt loam in FAO classes, A in Belgian classes; dull yellowish brown 10YR 5/4 (moist); weak to moderate, medium, angular to sub-angular block structure; slightly sticky, slightly plastic to plastic, friable; few fine channels and interstitial pores, no roots; common earthworm galleries and mole galleries; clear (2-5 cm) wavy boundary	Siltic material
2Bt	120/145-175+	Silt loam in FAO classes, A to E in Belgian classes; brown 10YR 4/4 to 10YR 4/6 (moist); moderate, medium to coarse, angular to sub-angular block structure; slightly sticky to sticky, very plastic, firm; common channels and interstitial pores, no roots; few earthworm galleries	Argic horizon, Siltic material

F. BESCHRIJVING SPOREN: KUILEN

Een groot deel van de sporen werd als kuil geïnterpreteerd. Het gaat om ronde, ovale of onregelmatige sporen waarvan de functie in deze fase van het onderzoek nog niet achterhaald kon worden. Het gaat om bruine, grijs-bruine, bruin-grijze sporen met in de meeste gevallen inclusies van houtskoolspikkels en in sommige gevallen ook verbrand leem. Hoewel het in deze fase van het onderzoek moeilijk is om reeds een sluitend beeld te vormen, is wel een vrij duidelijke homogeniteit aanwezig op het terrein. Ook het vondstenensemble dat tijdens het onderzoek verzameld werd toont een redelijke homogeniteit. Over heel het onderzoeksgebied werden heel wat vondsten aangetroffen uit de late IJzertijd-Romeinse tijd waarbij de datering eerder naar de Romeinse periode neigt.

Figuur 43: Spoorfoto van S7-6-5. (A. Devroe 2016)

Figuur 44: Spoorfoto van S33 (A. Devroe 2016)

Een deel van deze kuilen zijn rond van vorm en kunnen mogelijk als paalkuil geïnterpreteerd worden. Er konden geen structuren herkend worden in deze fase van het onderzoek, maar de aanwezigheid van gebouwplattegronden valt zeker niet uit te sluiten. De aanwezige paalkuilen zijn vaak reeds met 2 aanwezig en vertonen eenzelfde uitzicht. Ze zijn regelmatig iets meer uitgeloofd als de andere kuilen. Zo kunnen S6-8, S35-36, S49-51 telkens als gelijkaardige paalkuilen gezien worden.

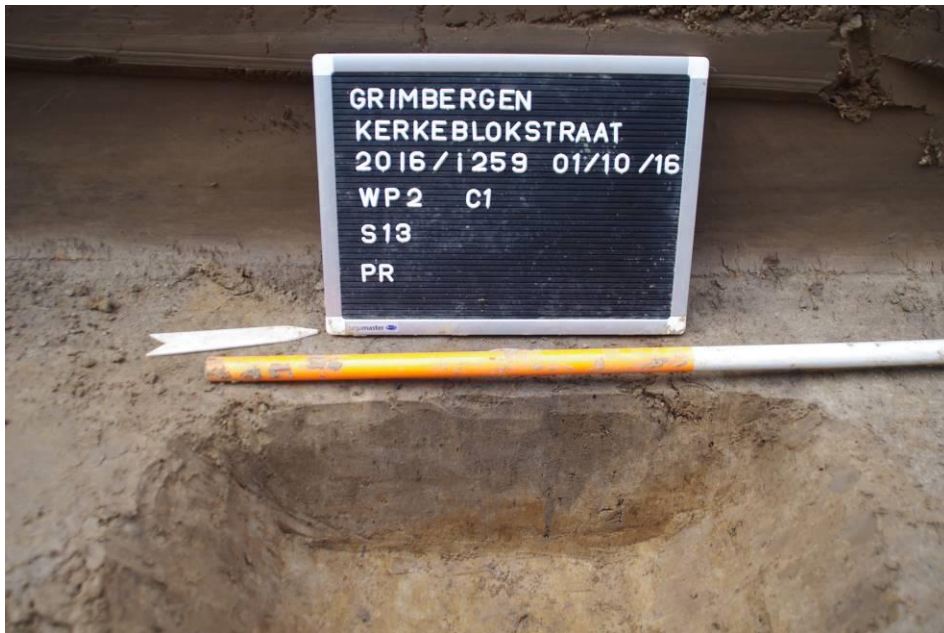

Figuur 45: Spoorfoto van S35-36. (A. Devroe 2016)

Er werden twee sporen gecoupeerd. S31 was zeer ondiep bewaard, slechts een 5-tal cm en vertoont verschillende mollengangen. S13 was tot een diepte van 17 cm bewaard.

Figuur 46: Spoorfoto van S13-14. (A. Devroe 2016)

Figuur 47: Coupe op S13. (A. Devroe 2016)

In één spoor werd duidelijk vondstenmateriaal uit de IJzertijd aangetroffen. Het gaat om S45, een spoor dat doorsneden wordt door greppel S44.

Enkele kuilen konden als postmiddeleeuws bestempeld worden. Het gaat hierbij om enkele kuilen in werkput 5. Ze vertoonden allen een zeer duidelijke aflijning en homogene bruine kleur. Het betreft S18, S20, S21, S22, S24.

Figuur 48: Spoorfoto van S20-21-22. (A. Devroe 2016)

G. BESCHRIJVING SPOREN: GREPPELS

Enkele sporen werden als greppel geïnterpreteerd. Deze werden telkens slechts in één werkput geregistreerd. Dit kan betekenen dat de greppels ofwel afbuigen zodat ze niet in elke werkput voorkomen, ofwel niet altijd even duidelijk zichtbaar waren ofwel eerder een langwerpige kuil vormen. Naar oriëntatie toe komen zowel oost-west georiënteerde (S11, S38, S54, S55), als noordwest-zuidoost georiënteerde (S15, S44) greppels voor. Vooral deze laatste greppels wijzen op een anders georiënteerde percelering in het verleden. Er is echter geen gelijktijdigheid tussen beide greppels want S15 wordt als Romeins gedateerd en S44 als Middeleeuws.

Figuur 49: Spoorfoto S11. (A. Devroe 2016)

Figuur 50: Spoorfoto van S15. (A. Devroe 2016)

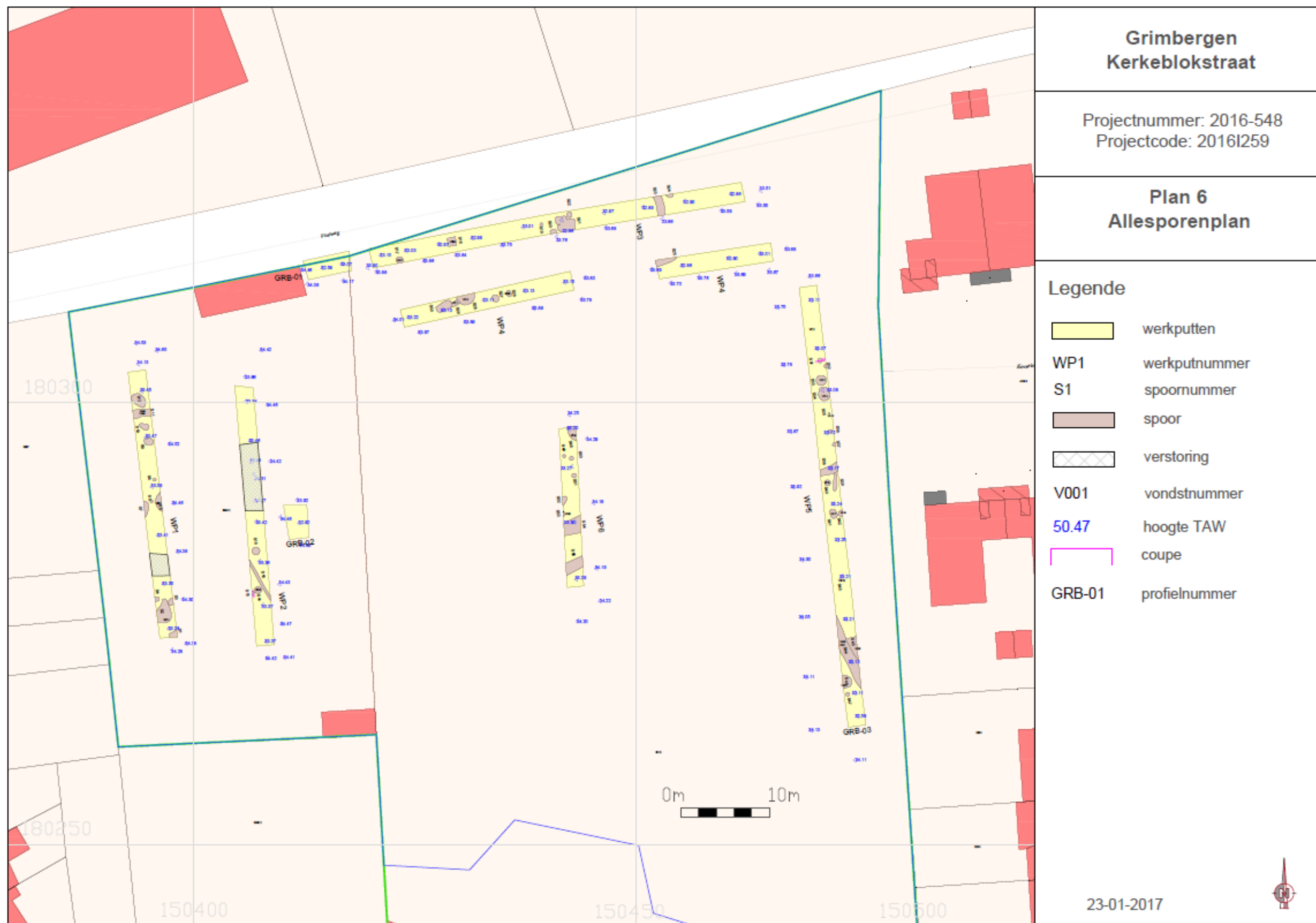
Deze greppels kunnen als perceelsgrenzen of erfscheidingen gediend hebben. Naar meer recentere periodes toe zijn dergelijke sporen vaak minder interessant omdat ze vaak voorkomen in landbouwgebieden en enkel wijzen op perceelsgrenzen of ontwateringsgrachten. Voor de oudere periodes zijn deze wel interessant omdat ze vaak dienen als erfscheiding en een kader kunnen vormen voor sporen en activiteiten binnen het erf en buiten het erf.

H. VERSTORINGEN

Ter hoogte van WP1 en WP2 werden enkele verstoringen waargenomen. Het gaat om putten die gegraven werden voor houtafval na het kappen van bomen. Dergelijke put bevond zich ook ter hoogte van het beschreven bodemprofiel GRB-02. Hieruit bleek dat onder deze putten ook nog sporen aanwezig zouden kunnen zijn.

Figuur 51: Verstoring door putten in WP2. (A. Devroe 2016)

Figuur 52: Allesporenplan. (A. Devroe 2017)

3.2.6. ASSESSMENT VAN HET ONDERZOCHE GEBIED

De landschappelijke ligging, aardkundige en hydrografische situering werden reeds besproken in het verslag van resultaten van het bureauonderzoek. Tijdens de proefsleuven werden nog drie referentieprofielen aangelegd. Deze sluiten vrij goed aan bij de gegevens uit de bodemkaart. Het deel dat volgens de bodemkaart onder bebouwing ligt is duidelijk niet sterk verstoord. In profiel 1 en 2 werd colluvium aangetroffen, in profiel 3 niet.

Verspreid over het terrein werden 55 sporen aangetroffen die in twee categorieën onderverdeeld kunnen worden: kuilen en greppels. De exacte functie van de kuilen kon in deze fase van het onderzoek nog niet nagegaan worden. Een deel van deze kuilen dienen vermoedelijk als paalkuil geïnterpreteerd te worden gezien de ronde vorm. Tijdens het onderzoek werd vaak reeds een paar aangetroffen met eenzelfde uitzicht. Mogelijk behoren deze tot een gebouwplattegrond. Duidelijke structuren konden op basis van de proefsleuven echter niet aangeduid worden. Daarnaast werden er ook enkele greppels aangetroffen. Ook de functie van de greppels kan pas nagegaan worden in een groter kader. Het kan gaan om afwateringsgreppels, perceelsgrenzen of erfscheidingen. Zeker de laatste functie is archeologische gezien interessant. Het kunnen afbakenen van een erf met woonfunctie en bepaalde activiteiten geeft een mooi beeld van de vroegere leefcultuur.

Naar dateringen toe kunnen verschillende periodes aangeduid worden. Er werd één spoor aangetroffen met scherven uit de IJzertijd. In heel wat sporen werd echter aardewerk aangetroffen uit de late IJzertijd-Romeinse tijd en de Romeinse tijd zelf. Deze sporen bevinden zich verspreid over het hele terrein. De vondsten die iets beter konden gedetermineerd worden wijzen op kook- en voorraadpotten. Samen met de aangetroffen fragmenten maalsteen wijzen de vondsten op huiselijke activiteiten. Er konden ook nog enkele sporen in de middeleeuwen geplaatst worden. In hoeverre andere sporen ook in deze periode te plaatsen zijn is moeilijk na te gaan. Tot slot werden ter hoogte van WP3 nog enkele postmiddeleeuwse sporen aangetroffen. Dit is de enige zone waar dergelijke sporen aanwezig zijn. Het terrein kende dus duidelijk een lange occupatie. Op basis van het vooronderzoek kon echter niet nagegaan worden of het om een continue occupatie ging of niet.

Uit het bureauonderzoek kwam vooral de Frankische invloed naar boven voor Grimbergen en was duidelijk vanaf de middeleeuwen een menselijke occupatie aanwezig. Romeinse vondsten werden vooral ten zuidwesten van Grimbergen aangetroffen, IJzertijd vondsten werden nog niet gedaan. Huidig onderzoek werpt dan ook een heel nieuw licht op de geschiedenis van Grimbergen.

Samenvattend kunnen de onderzoeksvragen beantwoord worden:

- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem , beschrijving + duiding?
De bodems bestonden allen uit leem (textuurklasse A) met in het westelijk deel een dikke colluviale laag (Bw horizont) van ongeveer 60 cm dik (GRB-01 en GRB-02). Dit colluvium was echter in heel recente tijden nog bedolven onder modern aangevoerd materiaal deels vermengd met bouwpuin (horizonten [^]Ap en Ap). Plaatselijk was er onder het colluvium nog een uitlogingshorizont (E horizont) waar te nemen boven de kleiaanrijkingshorizont (Bt). In het oostelijk deel van de site, in bodemprofiel GRB-03, was er geen colluvium maar was er inderdaad ook nog een uitlogingshorizont (E) waarneembaar eveneens boven een kleiaanrijkingshorizont (Bt). De aanwezigheid van deze uitlogingshorizonten geeft aan dat de oorspronkelijk bodem weinig verstoord is geweest en dat archeologische sporen dus goed bewaard kunnen zijn.
- In hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
De aanwezigheid van een E horizont toont aan dat de bodemopbouw nog zeer intact is en weinig werd verstoord.

- Kan de aanwezigheid van colluvium aangetoond worden?
Er werd over een groot deel van het terrein colluvium aangetroffen.
- Zijn er bodemsporen aanwezig? Zo ja, zijn deze van natuurlijke of antropogene aard?
Er werden 55 sporen aangetroffen. Met uitzondering van één spoor waarbij getwijfeld wordt aan de aard, zijn ze vermoedelijk allen antropogeen. Verder onderzoek dient dit echter te bevestigen.
- Wat is de bewaringstoestand van de sporen?
De bewaringstoestand van de sporen is goed. De meeste sporen zijn vrij goed zichtbaar in het vlak. Enkele vertoonden een meer vage aflijning.
- Op welk(e) niveau(s) manifesteren de archeologische sporen zich?
Het archeologisch niveau bevond zich op ca. 32-33 m TAW.
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
De archeologische sporen bevinden zich onder het colluvium.
- Is er een bodemkundige verklaring voor de (partiële) afwezigheid van archeologische sporen?
nvt
- Maken de antropogene sporen deel uit van één of meerdere structuren?
De aanwezigheid van paalkuilen wijst op de aanwezigheid van gebouwplattegronden, maar in deze fase van het vooronderzoek konden nog geen structuren aangeduid worden.
- Kan op basis van gerecupereerd materiaal uitspraak gedaan worden over de datering?
Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
Het gerecupereerd materiaal zorgt voor mooie dateringen. Enerzijds kon één spoor met zekerheid in de IJzertijd gedateerd worden, anderzijds behoren heel wat vondsten tot de late IJzertijd-Romeinse tijd met iets meer neiging naar de Romeinse periode toe qua datering. Er werden ook enkele middeleeuwse en postmiddeleeuwse vondsten aangetroffen. De sporen behoren dus tot meerdere periodes.
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de occupatie?
De sporen liggen verspreid over het volledige terrein. De occupatie situeert zich dus niet in één bepaalde zone.
- Zijn er indicaties voor de inrichting van een erf/nederzetting?
De aanwezigheid van paalkuilen, greppels, huiselijke vondsten (kookpotten, voorraadpotten, maalsteen) wijzen in de richting van een erf. In dit stadium is het echter vroeg om hier al uitsluitsel over te geven.
- Kunnen de resultaten van het bureauonderzoek bijgesteld worden?
De gegevens uit het bureauonderzoek kunnen niet bijgesteld worden. De referentieprofielen sluiten aan bij de bodemkaart. De historische gegevens bieden vooral gegevens met betrekking tot meer recentere periodes.
- Geven de resultaten aanleiding tot vervolgonderzoek? Zo ja, wat is de ruimtelijke afbakening van de zone(s) voor vervolgonderzoek?
De resultaten geven aanleiding tot vervolgonderzoek. Aangezien de sporen over het volledige terrein werden aangetroffen, dient het volledige onderzoeksgebied opgegraven te worden.

- Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht bij een eventueel vervolgonderzoek?
Op basis van dit vooronderzoek lijken er geen zaken te zijn die bijzondere aandacht vereisen. Er dient wel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van colluvium.
- Welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
 - o Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?
 - o Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?
 - o Zijn er sporen die duiden op de aanwezigheid van ambachtelijke activiteiten?
 - o Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
 - o Hoe gebeurde de evolutie van het terrein? Is er enige continuïteit tussen de verschillende periodes? Veranderde het gebruik van het terrein doorheen de verschillende periodes? (bv woonfunctie versus landbouwgrond)
 - o Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de bewoners gedurende hun gebruiksperiode?
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn noodzakelijk en in welke hoeveelheid? Op basis van het vooronderzoek is het moeilijk na te gaan welke staalnames noodzakelijk zullen zijn. Stalen zullen voornamelijk genomen worden in functie van de onderzoeksvragen of indien deze uiterst interessant lijken. Voor de landschappelijke vraagstellingen kunnen geologisch materiaal, pollen, zaden en vruchten, hout en ander vegetatief plantenmateriaal,... interessant zijn. Voor de culturele vraagstellingen kunnen dierlijke resten, plantkundige resten... interessant zijn. Naar dateringsdoeleinden toe kan staalname gebeuren in functie van C14 of dendrochronologie.
- Is behoud in situ op basis van de resultaten van het vooronderzoek mogelijk? Behoud in situ is niet mogelijk. De toekomstige werken zullen het archeologisch niveau raken.

3.3. POTENTIEEL OP KENNISVERMEERDERING EN NOODZAAK VERDER ONDERZOEK

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden verschillende sporen aangetroffen die wijzen op menselijke aanwezigheid op het terrein tijdens de IJzertijd, Romeinse periode, Middeleeuwen en postmiddeleeuwen. Hoewel de exacte functie van de sporen in deze fase nog niet te achterhalen is, wijst de aanwezigheid van paalkuilen op mogelijke gebouwplattegronden. Uit het bureauonderzoek bleek dat nog maar heel zelden archeologisch onderzoek uitgevoerd werd in Grimbergen en de kennis is dan ook beperkt en enkel gestaafd voor de historische periodes. De sporen en vondsten die hier aangetroffen werden zijn dan ook ongekend voor Grimbergen. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook zeer groot.

Volgende onderzoeksvragen dienen tijdens het vervolgonderzoek beantwoord te worden:

- o Wat is de aard, omvang, datering en bewaringstoestand van de aangetroffen archeologische resten?
- o Kunnen er structuren aangeduid worden? Wat is hun onderlinge samenhang?
- o Zijn er sporen die duiden op de aanwezigheid van ambachtelijke activiteiten?

- Levert het organische en anorganische vondstmateriaal nieuwe inzichten inzake ontstaans- en bewoningsgeschiedenis van de site, eventueel ook over de materiële cultuur?
- Hoe gebeurde de evolutie van het terrein? Is er enige continuïteit tussen de verschillende periodes? Veranderde het gebruik van het terrein doorheen de verschillende periodes? (bv woonfunctie versus landbouwgrond)
- Wat zeggen de aangetroffen vondsten over de welstand, levenswijze, sociale, economische en culturele achtergrond van de bewoners gedurende hun gebruiksperiode?

De onderzoeksvragen kunnen op basis van het uitgevoerde proefsleuvenonderzoek niet beantwoord worden. Er dient dan ook een opgraving te gebeuren. Hoe deze uitgevoerd dient te worden zal besproken worden in het programma van maatregelen.

3.4. SAMENVATTING GESPECIALISEERD PUBLIEK

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden verschillende sporen aangetroffen die wijzen op menselijke aanwezigheid op het terrein tijdens de IJzertijd, Romeinse periode, Middeleeuwen en postmiddeleeuwen. Hoewel de exacte functie van de sporen in deze fase nog niet te achterhalen is, wijst de aanwezigheid van paalkuilen op mogelijke gebouwplattegronden. Uit het bureauonderzoek bleek dat nog maar heel zelden archeologisch onderzoek uitgevoerd werd in Grimbergen en de kennis is dan ook beperkt en enkel gestaafd voor de historische periodes. De sporen en vondsten die hier aangetroffen werden zijn dan ook ongekend voor Grimbergen. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook zeer groot. Het uitgevoerde onderzoek biedt niet voldoende informatie om het aanwezige potentieel te realiseren. Bijkomend onderzoek door middel van een opgraving is dan ook noodzakelijk.

3.5. SAMENVATTING NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden verschillende sporen aangetroffen die wijzen op menselijke aanwezigheid op het terrein tijdens de IJzertijd, Romeinse periode, Middeleeuwen en postmiddeleeuwen. Hoewel de exacte functie van de sporen in deze fase nog niet te achterhalen is, wijst de aanwezigheid van paalkuilen op mogelijke gebouwplattegronden. Uit het bureauonderzoek bleek dat nog maar heel zelden archeologisch onderzoek uitgevoerd werd in Grimbergen en de kennis is dan ook beperkt en enkel gestaafd voor de historische periodes. De sporen en vondsten die hier aangetroffen werden zijn dan ook ongekend voor Grimbergen. Het potentieel op kennisvermeerdering is dan ook zeer groot. Het uitgevoerde onderzoek biedt niet voldoende informatie om het aanwezige potentieel te realiseren. Bijkomend onderzoek door middel van een opgraving is dan ook noodzakelijk.

3.6. BIBLIOGRAFIE

E. Hartoch *et al.* (2015) *Graan en stenen in het hart van de Civitas Tungrorum. Resultaten van recent maalsteenonderzoek*, in: Signa nr. 4, p. 147-152.

4. BIJLAGEN

4.1. FIGURENLIJST

Figuur 1: Beslissingsboom voor dit project. (A. Devroe 2016)	2
Figuur 2: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	3
Figuur 3: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016)	4
Figuur 4: Inplantingsplan met aanduiding zones. (A. Devroe 2016)	5
Figuur 5: Inplanting ontwerp. (DBA 2016)	6
Figuur 6: Ondergrondse parking. (DBA 2016)	7
Figuur 7: Snedes A, B. (DBA 2016)	8
Figuur 8: Snedes C, D. (DBA 2016)	9
Figuur 9: Snede E. (DBA 2016)	10
Figuur 10: Luchtfoto uit 2013-2015 met aanduiding van het projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	12
Figuur 11: Terreinprofiel. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	13
Figuur 12: Digitaal Hoogtemodel met aanduiding plangebied en profiel. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	13
Figuur 13: Bodemkaart met aanduiding van het projectgebied. (DOV s.d.)	14
Figuur 14: Tertiair geologische kaart met aanduiding projectgebied. (DOV s.d.)	15
Figuur 15: Uitleg type 2 quartair geologische kaart. (DOV s.d.)	15
Figuur 16: Quartair geologische kaart met aanduiding projectgebied. (DOV s.d.)	16
Figuur 17: Erosiegevoeligheidskaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	16
Figuur 18: Bodemgebruikskaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	17
Figuur 19: Ferrariskaart (1777) met aanduiding van het plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	20
Figuur 20: Atlas der Buurtwegen met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	20
Figuur 21: Poppkaart met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	21
Figuur 22: Kaart van Vandermaelen met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	21
Figuur 23: Luchtfoto uit 1979-1990 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	22
Figuur 24: Luchtfoto uit 2000-2003 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	22
Figuur 25: Luchtfoto uit 2012 met aanduiding plangebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	23
Figuur 26: Kadasterplan met vondstlocaties CAI en plangebied. (CAI 2016)	24
Figuur 27: Inplantingsplan met aanduiding zones. (A. Devroe 2016)	26
Figuur 28: Kadasterkaart met aanduiding projectgebied. (Geopunt Vlaanderen s.d.)	30
Figuur 29: Topografische kaart met aanduiding projectgebied. (NGI 2016)	31
Figuur 30: Oorspronkelijk proefsleuvenplan. (A. Devroe 2016)	34
Figuur 31: werkputinplanting. (A. Devroe 2016)	35
Figuur 32: Vondsten uit S44. (A. Devroe 2016)	37
Figuur 33: Vondsten uit S45. (A. Devroe 2016)	38
Figuur 34: Vondsten uit S15 (links) en S41 (rechts). (A. Devroe 2016)	38
Figuur 35: Vondsten uit S42 (links) en S48 (rechts). (A. Devroe 2016)	39
Figuur 36: Foto van de scherven uit S5. (A. Devroe 2016)	40
Figuur 37: 1: Scherf GRA LOK/REG kookpot uit WP2 spoor 15; 2: Kom K1 uit werkput 5 spoor 33; 3: Kookpot Stuart 202 uit WP1 spoor 5; 4: Voorraadpot Holwerda 139-142 in LLW1 uit WP1 spoor 5; Bekertje Deru P41 in terra nigra of terra nigra-achtig aardewerk uit WP1 spoor 5. (N. Janssens 2016)	41

Figuur 38: Plan met aanduiding vondsten. (A. Devroe 2017)	42
Figuur 39: Aanduiding profielen, zie ook plan 4. (S. Dondeyne 2016)	43
Figuur 40: Profiel GRB-01. (S. Dondeyne 2016).....	44
Figuur 41: Profiel GRB-02. (S. Dondeyne 2016).....	46
Figuur 42: Profiel GRB-03. (S. Dondeyne 2016).....	48
Figuur 43: Spoorfoto van S7-6-5. (A. Devroe 2016)	50
Figuur 44: Spoorfoto van S33 (A. Devroe 2016).....	50
Figuur 45: Spoorfoto van S35-36. (A. Devroe 2016).....	51
Figuur 46: Spoorfoto van S13-14. (A. Devroe 2016).....	51
Figuur 47: Coupe op S13. (A. Devroe 2016)	52
Figuur 48: Spoorfoto van S20-21-22. (A. Devroe 2016)	52
Figuur 49: Spoorfoto S11. (A. Devroe 2016)	53
Figuur 50: Spoorfoto van S15. (A. Devroe 2016).....	53
Figuur 51: Verstoring door putten in WP2. (A. Devroe 2016).....	54
Figuur 52: Allesporenplan. (A. Devroe 2017)	55

4.2. PLANNENLIJST

PROJECTCODE	2016H169
ONDERWERP	PLANNENLIJST
plannummer	1
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	30-8-2016
metadata	GRB: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/GRB-basiskaart/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=GRB_BSK&scale=1&height=30&width=40&LEGEND_OPTIONS=forceLabels:on
plannummer	2
type plan	topografische kaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:10.000
aanmaakwijze	digitaal
datum	30-8-2016
metadata	Topografische kaart NGI 1 : 10 000 raster, Klassieke reeks: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/DeptRWO/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=Top10s
plannummer	3
type plan	luchtfoto
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	30-8-2016
metadata	Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, 2015: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/OGW/wms
plannummer	4
type plan	Digitaal hoogtemodel
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	Digitaal Hoogtemodel Vlaanderen II, DTM, raster, 1 m: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/dhmv/wms
plannummer	5
type plan	bodemkaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	Bodemkaart, bodemtypes: https://www.dov.vlaanderen.be:443/geoserver/bodemkaart/bodemtypes/ows?service=WMS&request=GetLegendGraphic&format=image/png&width=20&height=20&layer=bodemtypes

plannummer	6
type plan	tertiair geologische kaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:50.000
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	https://www.dov.vlaanderen.be:443/geoserver/ows?service=WMS&request=GetLegendGraphic&format=image/png&width=20&height=20&layer=neo_paleo:tertiair_50k
plannummer	7
type plan	quartair geologische kaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:200.000
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	https://www.dov.vlaanderen.be:443/geoserver/ows?service=WMS&request=GetLegendGraphic&format=image/png&width=20&height=20&layer=quartair:quartair_200k
plannummer	8
type plan	Erosiegevoeligheidskaart
onderwerp plan	locatie plangebied
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	https://www.dov.vlaanderen.be:443/geoserver/ows?service=WMS&request=GetLegendGraphic&format=image/png&width=20&height=20&layer=dov-pub-bodem:Andere_erosiegerelateerde_gronden_2013
plannummer	9
type plan	Bodembedekkingskaart
onderwerp plan	locatie onderzoeksgebied
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/BodemgebruikBodembedekking/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=BBK5_12
plannummer	10
type plan	Historische kaart
onderwerp plan	Ferriskaart
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/histcart/wms
plannummer	11
type plan	Historische kaart
onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/histcart/wms
plannummer	12
type plan	Historische kaart
onderwerp plan	Poppkaart
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/histcart/wms

plannummer	13
type plan	Historische kaart
onderwerp plan	Vandermaelenkaart
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/histcart/wms
plannummer	14
type plan	luchtfoto
onderwerp plan	Luchtfoto 1979-1990
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	Orthofotomozaïek, kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990, Vlaanderen: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/OKZ/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=OKZRGB79_90VL
plannummer	15
type plan	luchtfoto
onderwerp plan	Luchtfoto 2000-2003
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2000-2003, Vlaanderen: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/OMW/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=OMWRGB00_03VL
plannummer	16
type plan	luchtfoto
onderwerp plan	Luchtfoto 2012
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2012, Vlaanderen: http://http://geoservices.informatievlaanderen.be//raadpleegdiensten/OMW/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=OMWRGB12VL
plannummer	17
type plan	Centrale Archeologische inventaris
onderwerp plan	locatie plangebied + vondstlocaties
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	31-8-2016
metadata	/

PROJECTCODE	2016I259
ONDERWERP	PLANNENLIJST
plannummer	1
type plan	kadasterplan
onderwerp plan	locatie plangebied en onderzoeksgebied
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	24-10-2016
metadata	GRB: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/GRB-basiskaart/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=GRB_BSK&scale=1&height=30&width=40&LEGEND_OPTIONS=forceLabels:on
plannummer	2
type plan	topografische kaart
onderwerp plan	locatie plangebied en onderzoeksgebied
aanmaakschaal	1:10.000
aanmaakwijze	digitaal
datum	24-10-2016
metadata	Topografische kaart NGI 1 : 10 000 raster, Klassieke reeks: http://geoservices.informatievlaanderen.be/raadpleegdiensten/DeptRWO/wms?request=GetLegendGraphic&version=1.3.0&format=image/png&layer=Top10s
plannummer	3
type plan	Proefsleuven
onderwerp plan	kadasterplan met voorstel proefsleuven
aanmaakschaal	onbekend
aanmaakwijze	digitaal
datum	24-10-2016
metadata	/
plannummer	4
type plan	Veldwerkplan
onderwerp plan	werkputinplanting + profielen
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	28-10-2016
metadata	/
plannummer	5
type plan	Veldwerkplan
onderwerp plan	vondsten
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	23-1-2017
metadata	/
plannummer	6
type plan	Veldwerkplan
onderwerp plan	allesporenplan
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	23-1-2017
metadata	/

plannummer	7
type plan	syntheseplan
onderwerp plan	afbakening opgraving
aanmaakschaal	1:1
aanmaakwijze	digitaal
datum	23-1-2017
metadata	/

4.3. TEKENINGENLIJST

PROJECTCODE	2016I259						
ONDERWERP	TEKENINGENLIJST						
tekeningnummer	type	analoge schaal	digitale schaal	oorspronkelijke vervaardigingswijze	datum	WP	spoornummer
TEK1.13	coupetekening	1/20	1/1	analoog	1-10-2017	2	13
TEK1.31	coupetekening	1/20	1/1	analoog	1-10-2017	5	31

4.4. FOTOLIIST

PROJECTCODE	2016I259								
ONDERWERP	FOTOLIIST								
fotonummer	Datum	vervaardiging	datum	werkput	vlak	type	spoor	Vondstnr.	Profiel
2016I259_S5_V002	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	2	
2016I259_S11_V003	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	3	
2016I259_S15_V006	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	6	
2016I259_S41_V017	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	17	
2016I259_S42_V018	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	18	
2016I259_S44_V020,V021	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	20,21	
2016I259_S45_V022	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	22	
2016I259_S48_V024	28-10-2016	digitaal	26-10-2016	/	/	vondst	/	24	
2016I259pr1	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	profiel	/		AB
2016I259pr2a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	profiel	/		AB
2016I259pr2b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	profiel	/		AB
2016I259pr3	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	7	1	profiel	/		AB
2016I259s1	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	1		
2016I259s2,3,4a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	2,3,4		
2016I259s2,3,4b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	2,3,4		
2016I259s2,3,4c	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	2,3,4		
2016I259s5,6,7	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	5,6,7		
2016I259s8	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	8		
2016I259s9	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	9		
2016I259s10	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	10		
2016I259s11	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	11		
2016I259s12	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	spoor vlak	12		
2016I259s13,14	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	spoor vlak	13,14		
2016I259s13c1	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	coupe	13		C1
2016I259s15	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	spoor vlak	15		

2016I259s16	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	spoor vlak	16		
2016I259s17	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	17		
2016I259s18	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	18		
2016I259s19	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	19		
2016I259s20,21,22	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	20,21,22		
2016I259s23	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	23		
2016I259s24	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	spoor vlak	24		
2016I259s25	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	spoor vlak	25		
2016I259s26	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	spoor vlak	26		
2016I259s27	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	spoor vlak	27		
2016I259s28,29,30	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	spoor vlak	28,29,30		
2016I259s31	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	31		
2016I259s31c1	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	coupe	31		C2
2016I259s32	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	32		
2016I259s33	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	33		
2016I259s34	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	34		
2016I259s35	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	35		
2016I259s36	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	36		
2016I259s37	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	37		
2016I259s38	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	38		
2016I259s39,40	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	39,40		
2016I259s41,42	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	41,42		
2016I259s43	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	43		
2016I259s44,45a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	44,45		
2016I259s44,45b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	44,45		

2016I259s46	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	46		
2016I259s47	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	spoor vlak	47		
2016I259s48	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	48		
2016I259s49	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	49		
2016I259s50	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	50		
2016I259s51	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	51		
2016I259s52	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	52		
2016I259s53	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	53		
2016I259s54	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	54		
2016I259s55	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	spoor vlak	55		
2016I259va1	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va2	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va3	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va4	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va5	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va6	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va7	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va8	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259va9	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	/	1	varia			
2016I259wp1a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	wp vlak			
2016I259wp1b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	1	1	wp vlak			
2016I259wp2a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	wp vlak			
2016I259wp2b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	2	1	wp vlak			
2016I259wp3a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	wp vlak			
2016I259wp3b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	3	1	wp vlak			
2016I259wp4a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	wp vlak			
2016I259wp4b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	4	1	wp vlak			

2016I259wp5a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	wp vlak			
2016I259wp5b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	5	1	wp vlak			
2016I259wp6a	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	wp vlak			
2016I259wp6b	1-10-2016	digitaal	1-10-2016	6	1	wp vlak			

4.5. SPORENLIJST

PROJECTCODE	2016I259													
ONDERWERP	SPORENLIJST													
spoornummer	registratiedatum	werkput	vlak	plan	vorm	afmetingen	diepte	coupe	beschrijving	aflijning	interpretatie	datering	spoorassociaties	spoorrelaties
S1	1-10-2016	1	1	6	tegen putwand	/	/	nee	bruin-lichtbruin, houtskool, mangaan	vaag	kuil	onbekend	/	/
S2	1-10-2016	1	1	6	onregelmatig	2,7x2m	/	nee	bruin, veel houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	middeleeuws, Postmiddeleeuws?	/	/
S3	1-10-2016	1	1	6	ovaal, tegen putwand	0,6x? M	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S4	1-10-2016	1	1	6	rond, tegen putwand	0,5m	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S5	1-10-2016	1	1	6	tegen putwand	/	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	Romeins	/	/
S6	1-10-2016	1	1	6	rond	30 cm	/	nee	lichtbruin-wit, houtskoolspikkels	matig	(paal)kuil	onbekend	gelijkend op S8	/
S7	1-10-2016	1	1	6	tegen putwand	/	/	nee	lichtbruin-beige, mangaanspikkels	matig	natuurlijk?/kuil?	onbekend	/	/
S8	1-10-2016	1	1	6	rond	30 cm	/	nee	lichtgrijs-wit, houtskoolspikkels	matig	(paal)kuil	onbekend	gelijkend op S6	/
S9	1-10-2016	1	1	6	ovaal	0,80x1m	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels, verbrande leem	duidelijk	kuil	onbekend	/	/
S10	1-10-2016	1	1	6	ovaal, onregelmatig	0,60x1,1m	/	nee	bruin-wit, houtskoolspikkels, mangaanspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S11	1-10-2016	1	1	6	lineair	80 cm	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels, lokaal verbrande leem	vaag	greppel	Romeins	/	/
S12	1-10-2016	1	1	6	ovaal	1,1x1,8 m	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels, mangaanspikkels	vaag	kuil	onbekend	/	/
S13	1-10-2016	2	1	6	rond	35 cm	16 cm	ja (C1)	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	/	/
S14	1-10-2016	2	1	6	rond	75 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	Romeins	/	/
S15	1-10-2016	2	1	6	lineair	25 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	vaag	greppel	Romeins	/	/
S16	1-10-2016	2	1	6	rond	85 cm	/	nee	bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S17	1-10-2016	3	1	6	rond, tegen putwand	77 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S18	1-10-2016	3	1	6	afgeronde vierkant	95 cm	/	nee	bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	postmiddeleeuws	/	/
S19	1-10-2016	3	1	6	rond	35 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	/	/
S20	1-10-2016	3	1	6	rond, tegen putwand	70 cm	/	nee	bruin, baksteen, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	postmiddeleeuws	S21-22	/
S21	1-10-2016	3	1	6	onregelmatig	2,40 m	/	nee	bruin, baksteen, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil (vermoedelijk verschillende kuilen)	postmiddeleeuws	S20-22	/
S22	1-10-2016	3	1	6	rond	60 cm	/	nee	bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	postmiddeleeuws	S20-21	/
S23	1-10-2016	3	1	6	lineair	90 cm	/	nee	roestbruin-grijs, mangaanspikkels	vaag	greppel	onbekend	/	/
S24	1-10-2016	3	1	6	rond, tegen putwand	90 cm	/	nee	bruin	duidelijk	kuil	postmiddeleeuws	/	/
S25	1-10-2016	4	1	6	tegen putwand	/	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels, verbrande leem, bot	duidelijk	kuil	onbekend	/	/
S26	1-10-2016	4	1	6	ovaal	80x50 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels, verbrande leem, uitgelooft	vaag	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S27	1-10-2016	4	1	6	ovaal	80x70 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S28	1-10-2016	4	1	6	rond, tegen putwand	2,1x? m	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels, verbrande leem	duidelijk	kuil	Romeins	/	recenter als S29
S29	1-10-2016	4	1	6	lineair	50 cm	/	nee	bruin-grijs, houtskool	matig	greppel	late IJzertijd - Romeins	/	ouder als S28-30
S30	1-10-2016	4	1	6	ovaal	1,80x 0,90 m	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	jonger als S30

S31	1-10-2016	5	1	6	rond	50 cm	5 cm	ja (C2)	grijs-bruin, houtskool, mangaan	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	/	/
S32	1-10-2016	5	1	6	rond, tegen putwand	50 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	/	/
S33	1-10-2016	5	1	6	rond	1,10 m	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels, mangaan, verbrande leem	duidelijk	kuil	Romeins	/	/
S34	1-10-2016	5	1	6	ovaal	1,30 x 1,60 m	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels, mangaan, verbrande leem	duidelijk	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S35	1-10-2016	5	1	6	rond	16 cm	/	nee	grijs-wit gespikkeld, houtskoolspikkels	duidelijk	(paal)kuil	late IJzertijd - Romeins	S36	/
S36	1-10-2016	5	1	6	rond	40 cm	/	nee	grijs-wit gespikkeld	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	S35	/
S37	1-10-2016	5	1	6	tegen putwand	/	/	nee	bruin, houtskoolspikkels	matig	kuil	onbekend	/	/
S38	1-10-2016	5	1	6	lineair	84 cm	/	nee	bruin, houtskoolspikkels, kalkspikkels	matig	greppel	onbekend	/	jonger als S39
S39	1-10-2016	5	1	6	lineair	40 cm	/	nee	bruin, houtskoolspikkels, verbrande leem	matig	greppel? Kuil?	onbekend	/	ouder als S38
S40	1-10-2016	5	1	6	rond	65 cm	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels, verbrande leem	duidelijk	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S41	1-10-2016	5	1	6	ovaal	0,75x1 m	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	Romeins	/	/
S42	1-10-2016	5	1	6	tegen putwand	/	/	nee	bruin-grijs, houtskoolspikkels, verbrande leem	matig	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S43	1-10-2016	5	1	6	rond	30 cm	/	nee	grijs-bruin, houtskool	duidelijk	(paal)kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S44	1-10-2016	5	1	6	lineair	1,20 m	/	nee	bruin, houtskoolspikkels	matig	greppel	middeleeuws	jonger als S45	/
S45	1-10-2016	5	1	6	onregelmatig	/	/	nee	donkerbruin-grijs, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	metaaltijden	ouder als S44	/
S46	1-10-2016	5	1	6	rond, tegen putwand	1,50 m	/	nee	donkerbruin-grijs, veel houtskoolspikkels, verbrande leem	duidelijk	kuil	Romeins	/	/
S47	1-10-2016	5	1	6	rond	40 cm	/	nee	donkerbruin, houtskoolspikkels	duidelijk	(paal)kuil	Romeins	/	/
S48	1-10-2016	6	1	6	tegen putwand	/	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	late IJzertijd - Romeins	/	/
S49	1-10-2016	6	1	6	rond	30 cm	/	nee	donkerbruin-zwart, verbrande leem	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	S51	/
S50	1-10-2016	6	1	6	rond	45 cm	/	nee	grijs-wit, houtskool, verbrande leem	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	/	/
S51	1-10-2016	6	1	6	rond	50 cm	/	nee	donkerbruin-zwart, verbrande leem	duidelijk	(paal)kuil	onbekend	S49	/
S52	1-10-2016	6	1	6	tegen putwand	/	/	nee	grijs-bruin, houtskoolspikkels	duidelijk	kuil	onbekend	/	/
S53	1-10-2016	6	1	6	tegen putwand	/	/	nee	grijs, houtskoolspikkels	matig	kuil	Romeins	/	/
S54	1-10-2016	6	1	6	lineair	1,70 m	/	nee	bruin-grijs, houtskool, verbrande leem	duidelijk	gracht	onbekend	/	/
S55	1-10-2016	6	1	6	lineair	1,30 m	/	nee	bruin, houtskool	duidelijk	gracht	onbekend	/	/

4.6. VONDSTENLIJST

PROJECTCODE	2016I259	
ONDERWERP	VONDSTENLIJST	
vondstnummer	V001	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP1	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S2	
foto	/	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	maalsteen	
datering	Middeleeuwen of Postmiddeleeuwen	
hoeveelheid	1	
homogeniteit	/	
Beschrijving	stuk van een maalsteen	
vondstnummer	V002	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP1	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S5	
foto	S5_V002	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	Romeins	
hoeveelheid	9	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	2.1.	1 wandfragment van een amfoor uit Baetica
	2.2.	1 wandfragment en 1 randfragment, MAE: 2, gewoon reducerend gebakken aardewerk, Low Lands Ware 1, grijs tot blauwgrijs hard baksel met overvloedige aanwezigheid van zilverkleurige mica's, kom met horizontale ingegroefde lijnen.
	2.3.	1 randfragment en 1 wandfragment, MAE: 1, gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit Noord-Frankrijk (regio Bavay-Famars), beige kleurig, minstens 1 groef op de wand en 1 groef op de rand.
	2.4.	3 randfragmenten en 1 wandfragmenten, MAE: 1, Belgische waar; Terra Nigra Noordelijke (bruingrijze) groep, gegladde buitenzijde
vondstnummer	V003	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP1	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S11	
foto	S11_V003	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	Romeins	
hoeveelheid	1	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	1 wandscherf, gewoon reducerend gebakken aardewerk, zandig aanvoelend baksel met een bruingrijze tot grijze tot donkergrijze kleur, inclusies van kwarts en chamotte	

vondstnummer	V004
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP1
vlaknummer	VL1
spoornummer	S11
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	maalsteen
datering	Romeins
hoeveelheid	2
homogeniteit	ja
Beschrijving	stuk van een maalsteen
vondstnummer	V005
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP2
vlaknummer	VL1
spoornummer	S14
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandscherf, gewoon reducerend gebakken aardewerk, zandig aanvoelend baksel met een bruingrijze tot grijze tot donkergrijze kleur, inclusies van kwarts en chamotte
vondstnummer	V006
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP2
vlaknummer	VL1
spoornummer	S15
foto	S15_V006
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins
hoeveelheid	3
homogeniteit	ja
Beschrijving	2 randfragmenten en 1 wandfragment, MAE: 2, gewoon reducerend gebakken aardewerk, puisterig baksel
vondstnummer	V007
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP3
vlaknummer	VL1
spoornummer	S17
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandfragment, gewoon reducerend gebakken aardewerk, zandig aanvoelend baksel met een bruingrijze tot grijze tot donkergrijze kleur, inclusies van kwarts en chamotte

vondstnummer	V008
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP3
vlaknummer	VL1
spoornummer	S18
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	postmiddeleeuws
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandfragment witbakkend aardewerk
vondstnummer	V009
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP4
vlaknummer	VL1
spoornummer	S26
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandfragment handgevormd aardewerk, vermoedelijk lokaal gemaakt, aankoesel aan de binnenzijde (kookr
vondstnummer	V010
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP4
vlaknummer	VL1
spoornummer	S28
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins (70-200 n.Chr.)
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 bodemfragment gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit het Maasgebied, geelwit tot wit baksel met chamotte en ijzeroxiden, ruw aanvoelend
vondstnummer	V011
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP4
vlaknummer	VL1
spoornummer	S29
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandfragment technisch aardewerk, rode variant, oxiderend gebakken, oranje-rood tot bruin met vershraling van chamotte

vondstnummer	V012	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP5	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	aanleg vlak	
foto	/	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	late IJzertijd - Romeins	
hoeveelheid	1	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	1 wandfragment handgevormd aardewerk, vermoedelijk lokaal gemaakt	
vondstnummer	V013	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP5	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S33	
foto	/	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	Romeins	
hoeveelheid	2	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	13.1.	1 wandfragment handgevormd aardewerk, mogelijk lokaal gemaakt
	13.2.	1 randfragment gewoon reducerend gebakken aardewerk, zandig aanvoelend baksel met een bruinigrijze tot grijze tot donkergrijze kleur. Inclusies van kwarts en chamotte
vondstnummer	V014	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP5	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S34	
foto	/	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	late IJzertijd - Romeins	
hoeveelheid	2	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	2 wandfragmenten handgevormd aardewerk (MAE: 1), vermoedelijk lokaal gemaakt	
vondstnummer	V015	
inzameldatum	1-10-2016	
werkputnummer	WP5	
vlaknummer	VL1	
spoornummer	S35	
foto	/	
plan	Plan 5	
tekening	/	
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld	
vondstcategorie	aardewerk	
datering	late IJzertijd - Romeins	
hoeveelheid	1	
homogeniteit	ja	
Beschrijving	1 wandfragment handgevormd aardewerk, vermoedelijk lokaal gemaakt, oxiderend gebakken randjes	

vondstnummer	V016
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S40
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	2
homogeniteit	ja
Beschrijving	2 wandfragmenten handgevormd aardewerk (MAE: 1), vermoedelijk lokaal gemaakt
vondstnummer	V017
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S41
foto	S41_V017
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins
hoeveelheid	9
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 randfragment en 8 wandfragmenten handgevormd aardewerk, MAE: 1, vermoedelijk lokaal gemaakt, ribbel op de rand, kamstreken aan de buitenzijde
vondstnummer	V018
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S42
foto	S42_V018
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	2
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 randfragment en 1 wandfragment handgevormd aardewerk, MAE: 1, vermoedelijk lokaal gemaakt
vondstnummer	V019
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S43
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 wandfragment handgevormd aardewerk, vermoedelijk lokaal gemaakt

vondstnummer	V020
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S44
foto	S44_V2021
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Middeleeuws
hoeveelheid	3
homogeniteit	ja
Beschrijving	3 wandfragmenten oxiderend gebakken aardewerk
vondstnummer	V021
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S44
foto	S44_V2021
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	metaal
datering	Middeleeuws
hoeveelheid	1
homogeniteit	ja
Beschrijving	ijzeren nagel
vondstnummer	V022
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S45
foto	S45_V022
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Metaaltijden (midden IJzertijd?)
hoeveelheid	3
homogeniteit	ja
Beschrijving	3 wandfragmenten handgevormd aardewerk, ruwwandig
vondstnummer	V023
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP5
vlaknummer	VL1
spoornummer	S46
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins
hoeveelheid	3
homogeniteit	ja
Beschrijving	23.1. 2 wandfragmenten handgevormd aardewerk, MAE: 1, mogelijk lokaal gemaakt
	23.2. 1 randfragment gewoon reducerend gebakken aardewerk, zandig aanvoelend baksel met een bruingrijze tot grijze tot donkergrijze kleur, inclusies van kwarts en chamotte

vondstnummer	V024
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP6
vlaknummer	VL1
spoornummer	S48
foto	S48_V024
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	late IJzertijd - Romeins
hoeveelheid	2
homogeniteit	ja
Beschrijving	1 randfragment en 1 halsfragment handgevormd aardewerk, MAE: 1, vermoedelijk lokaal gemaakt
vondstnummer	V025
inzameldatum	1-10-2016
werkputnummer	WP6
vlaknummer	VL1
spoornummer	S53
foto	/
plan	Plan 5
tekening	/
inzamelwijze	aanleg vlak, handverzameld
vondstcategorie	aardewerk
datering	Romeins (70-225 n.Chr.)
hoeveelheid	2
homogeniteit	ja
Beschrijving	25.1. 1 wandfragment gewoon oxiderend gebakken aardewerk uit Noord-Frankrijk (regio Bavay-Famars), beigekleurig
	25.2. 1 wandfragment handgevormd aardewerk, mogelijk lokaal gemaakt

4.7. DAGRAPPORT

2016I259

01-10-2016

Werkzaamheden: Er werden 6 proefsleuven aangelegd. Dit leverde 55 sporen op. Het gaat voornamelijk om kuilen en paalkuilen en enkele greppels. Er werden verschillende vondsten aangetroffen die voornamelijk te plaatsen zijn in de Romeinse periode. Enkele scherven konden in de metaaltijden en middeleeuwen geplaatst worden. Er werden ook stukken maalsteen aangetroffen.

Personeel: Annika Devroe (erkende archeoloog, veldwerkleider met ervaring in het aanleggen van proefsleuven), Jan Claesen (assistent-archeoloog), Stefaan Dondeyne (aardkundige met ervaring met betrekking tot de bodem- en sedimenttypes die in het projectgebied voorkomen), Jonas Artois (beëdigd landmeter).